

Regiunea 3
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Victoria socialismului la sate va exercita o profundă înriurare asupra tuturor domeniilor vieții social-economice a țării, va da un puternic avânt muncii creatoare a poporului nostru pentru desăvirșirea construcției socialismului.

(Din Raportul cu privire la încheierea colectivizării și reorganizarea conducerii agriculturii prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale).

„Pravda” ajunge în toate colțurile Uniunii Sovietice...

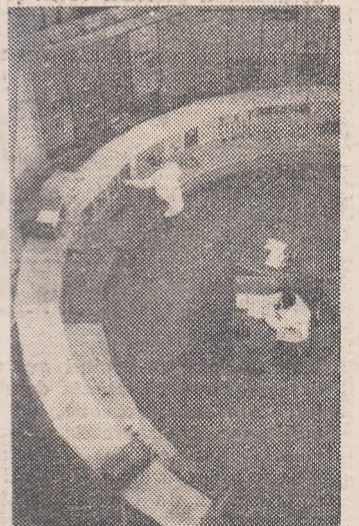
ÎN ACEST NUMĂR:

In juriul
Concursului
internațional
„Ceaikovski”

de
George Georgescu

Dansează
Maia Plisețkaia

de
Irinel Liciu
(pag. 2)

Materia
și radiațiile

de
Cornelia Moțoc
(pag. 8)

Citiți în pag. 6-7

Jumătate de secol

- O ÎNALTĂ ȘCOALĂ de Nikolai Pogodin
- DE 30 DE ANI IN REDACȚIE de Kukrinikși
- NOPTI ALBE de E. Drabkina

ANUL XVIII

18

(894)

4 mai 1962
12 pagini, 1 leu

Un grup de laureați ai Concursului „Ceaikovski”: violoniștii Irina Bocikova, Boris Gutnikov, Yoko Kubo, Șmuel Așkenazi și Nina Beilina (de la stînga la dreapta).

In juriul Concursului internațional „Ceaikovski”

de George Georgescu
Artist al poporului

Răspunzînd invitației personale a lui Dmitri Șostakovici de a face parte pentru a doua oară din juriul Concursului internațional „Ceaikovski”, în ultimele zile ale lui martie mi-am luat zborul către Moscova asaltat de tot felul de sentimente: bucuria de a revedea unul din marile centre ale lumii, emoția de a întîlni prieteni vechi și noi, cu-

rioizitatea de a cunoaște nivelul multîtimii de candidați — veniți din toate colțurile lumii după o severă selecționare națională să participe la una din cele mai importante competiții artistice de pe glob — dorința de a descoperi noi talente, grija de a decerne cu toată obiectivitatea premiul I celui mai bun dintre cei buni...

Am găsit Moscova într-o grăbită

trudă de a pune straiul nou al primăverii. La uriașă prefacere a naturii, în care se și simțea prezența acestui anotimp al renașterii anuale, se adăuga încordarea vie și tensiunea lăuntrică a tuturor cercurilor muzicale. Metropola întreagă se afla parcă sub farmecul personalității ilustrului Ceaikovski. Teatrele de operă și balet, sălile de concert anunțau, în cadrul festivalului, spectacole și concerte susținute de interpreți de faimă mondială. Muzeele prezentau vizitatorilor aspecte inedite din viața marelui muzician.

Ședința solemnă a deschiderii s-a ținut în prezența membrilor Guvernului sovietic. Pe scenă am luat loc noi, cei ce făceam parte din juriile examinatoare, împreună cu membrii Comitetului de organizare. A luat cuvîntul mai întîi Ekaterina Furțeva, ministrul Culturii al U.R.S.S., care prezida ședința; pe urmă a vorbit marele compozitor Dmitri Șostakovici, apoi cunoscutul violoncelist francez Maurice Marechal, profesor la Conservatorul din Paris, iar la urmă am încheiat eu seria micilor discursuri cu o cuvîntare ocazională. A urmat un minunat spectacol de balet, „Lacul lebedelor” de Ceaikovski, susținut de trupa Teatrului Mare din Moscova, în care neîntrecuta balerină Maia Plisețkaia a dansat rolul Odetei și Odiliei, încîntîndu-ne cu talentul ei excepțional.

Din ziua următoare am început lucrul în juriul concursului de vioară, din care mai făceau parte printre alții și compozitorii Hacıaturian și Karaev, violoniștii Kogan, Principe, Szygety și Zimbalist. Lucrările juriului de vioară s-au desfășurat sub președinția lui David Oistrach. Programul zilnic de lucru cuprîndea ședințe de audiere între 9-13 dimineața și între 4-8 după amiaza, urmate de dezbateri ce se prelungeau uneori

pentru vioară. După cum se știe, laureații acestei discipline sînt: Boris Gutnikov, U.R.S.S. (premiul I), violonist desăvîrșit, care ne-a uimit prin calitățile sale multiple; Șmuel Așkenazi, Izrael, și Irina Bocikova, U.R.S.S. (premiul II); Yoko Kubo, Japonia, excelentă interpretă a muzicii lui Paganini și Nina Beilina, U.R.S.S. cunoscută publicului bucureștean ca laureată a Concursului „George Enescu” — 1961 (premiul III); Albert Markov, U.R.S.S. (premiul IV); Eduard Graci, U.R.S.S. (premiul V); Vadim Selițki, U.R.S.S. (premiul VI); Betty Haygen, Canada și Alexandr Melnikov, U.R.S.S. (premiul VII).

În afară de aceste premii s-au mai acordat două diplome de onoare lui Hidetaro Suzuki, Japonia și Peter Messiereur, R.S. Cehoslovacă.

Nu am putut lua parte la nici o ședință a competiției de violoncel, deoarece s-a desfășurat în același timp cu competiția de vioară. Dar, în ultimele zile ale șederii mele la Moscova am putut asculta doi pianiști concurenți. E vorba de Vladimir Așkenazi, pianist sovietic excepțional de înzestrat și complet realizat și de tînărul concurent chinez Tsen-Tzun, care ne-a uluit prin perfecțiune, muzicalitate și mai ales expresie.

În zilele de răgaz, am luat parte la cîteva concerte excepționale. Astfel am ascultat într-un recital pe Ghiels, căruia i s-a acordat de curînd Premiul Lenin. A fost o seară de neuitat în care ilustrul pianist, între altele, ne-a desfășurat cu o interpretare diabolică a celebrei Suite „Petrușka” de Stravinski. Într-un alt concert, am ascultat în primă audiere Simfonia IV-a de Șostakovici, scrisă cu ani în urmă și executată acum de către orchestra de stat din Moscova sub conducerea admirabilului dirijor Kondrașin. Măiastra lucrare declanșează o tensiune dramatică de puternică amploare. Apoi am luat parte la spectacolul de la Teatrul Mare din Moscova, cu baletul „Spartakus” de Hacıaturian, minunat pus în scenă; cunoscutul compozitor, aclamat îndelung de asistență, își vădește și în această lucrare măiestria creatoare intactă și nedezmințită. Am mai ascultat cu nespuse plăcere pe violoncelistul Rostropovici, ale cărui interpretări se caracterizează printr-o fericită îmbinare de muzicalitate și virtuozitate.

Festivalul „Ceaikovski” mi-a hărăzit și plăcerea de a mă găsi împreună cu cîțiva prieteni pe care de mult nu-i mai văzusem, ca Piatigorski, Gaspard Cassado, Zimbalist și alții.

Am plecat din Moscova către sfîrșitul decădei a doua a lunii aprilie, cu un legitim regret că mă despart de această cetate activă, lăsată în plină sărbătoare a muzicii și a primăverii.

28 aprilie 1962

Dansează Maia Plisețkaia

Acum șase ani, cînd am văzut-o pentru prima dată pe Maia Plisețkaia dansînd pe scena Teatrului Mare din Moscova, am încercat o emoție covîrșitoare. Era seara de premieră a baletului „Laurencia” (muzica de Aleksandr Krein, libretul de Mandelberg). Aveam în față o mare personalitate artistică, cu un temperament dezlîntuit, dublat de o tehnică strălucită, a cărei evoluție pe scenă stîrnea clipă de clipă în spectator un entuziasm ce nu mai putea fi reținut. Erau tocmai calitățile esențiale, cerute de rolul pe care-l interpreta: Laurencia, o tînără țărăncă spaniolă, înfruntă — alături de toți conștenții ei — cruzimea unui senior lipsit de scrupule, așa cum povestește Lope de Vega în „Fîntîna turmelor”, piesa care stă la baza acestui libret de balet. În rolul principal, Maia Plisețkaia a avut o creație de neuitat.

Ceea ce m-a impresionat dintru început la Maia Plisețkaia a fost o totală, o extraordinară dăruire de sine în dans, care — ca o văpaie — lumina pe dinăuntru caracterul eroic al personajului. O mișcare generoasă, amplă, o mișcare ce umplea scena, transforma parcă dimensiunea sufletească a eroinei în ceva concret. Săritura de o țară frumusețe a balerinei, tehnica ei desăvîrșită, învăluiau totul într-o strălucire fără pereche, care smulgea strigăte de admirație.

Am avut atunci impresia clară că mă aflu în fața unui tip de dansatoare aparte, pe care Maia Plisețkaia îl intruchipa în gradul cel mai înalt; este tipul dansatoarei statuare; este prezența pe scenă a poeziei materialității trupului, un fel de marmoră însuflețită. Dacă statuile grecești, divine în desăvîrșita lor armonie dar umane prin caracterul material, palpabil, al formelor, ar coborî de pe soclurile lor, fără îndoială că ar dansa ca Maia Plisețkaia.

Impresia aceasta mi s-a întărit și mai tîrziu, cu ocazia altor spectacole în care am văzut-o pe marea balerină sovietică. Un repertoriu foarte bogat și variat a ilustrat, în cursul anilor, posibilitățile ei artistice. De la personajele eroice, realizate în genul semiclasic, ca Laurencia, trecînd prin roluri din ce în ce mai diferite (în spectacole ca „Don Quijote”, „Fîntîna din Bahcisarai”, „Floarea de piatră”, „Căluțul cocoșat”) pînă la dublul rol clasic din „Lacul lebedelor”, Maia Plisețkaia și-a lărgit treptat gama interpretativă, dînd dovadă în toate aceste roluri de aceeași personalitate puternică, de aceeași tehnică uluitoare. În timpul din urmă, presa a înregistrat marele ei succes în „Romeo și Julietta” și ne-a adus vestea că pregătește „Gisèle”, un rol liric prin excelență. Numai o mare artistă este în stare să parcurgă un registru interpretativ atît de vast, umplînd, pe rînd, fiecare din tiparele lui, cu substanța sa proprie.

Publicul nostru de cinema a văzut, fără îndoială, filmele-balet „Lacul lebedelor” și „Povestea căluțului cocoșat” și și-a dat seama de marile calități artistice ale acestei balerine, care se bucură astăzi de un renume mondial. Dar spectatorii, — desigur, mult mai puțini — ai celor două reprezentații pe care Plisețkaia le-a dat zilele acestea în capitala noastră cu „Lacul lebedelor” se pot socoti printre privilegiați: ei au avut fericirea să o vadă pe această mare balerină evoluînd chiar în „templul” ei, pe scenă, ei au fost copărtași tocmai la ceea ce constituie specificul spectacolelor în care apare Plisețkaia: contactul direct între scenă și sală, fluidul magnetic în care arta balerinei scaldă nemîllocit pe cei prezenți. Maia Plisețkaia este una din puținele dansatoare care desfrînzează rampa printr-o vitalitate debordantă, înscriindu-se în mijlocul publicului, ca o prezență autentică, concretă, pe care

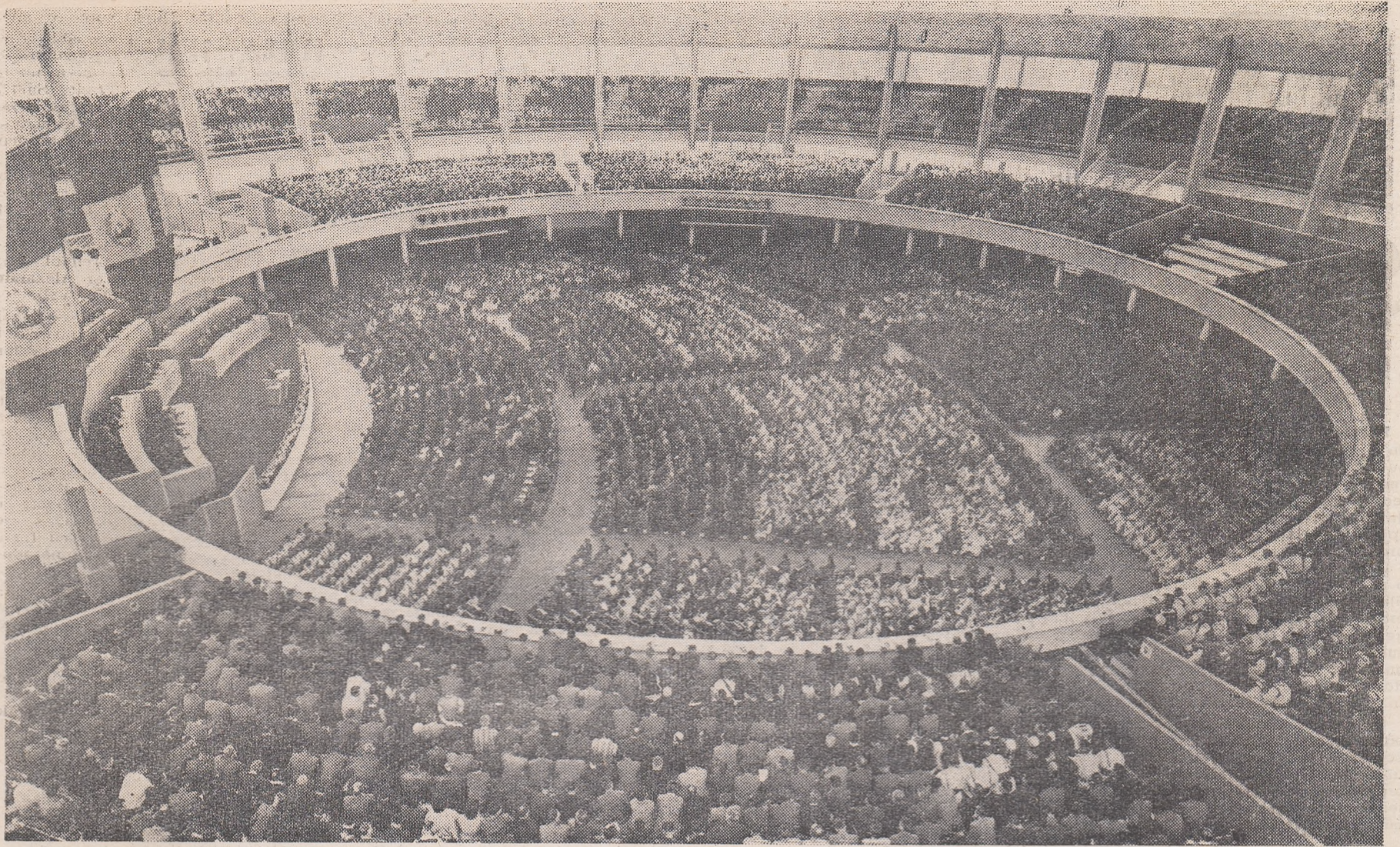
ai impresia — în fiecare moment — că o poți atinge cu mîna.

Iată-o în cele două ipostaze diferite — și cine oare se mai diferențiază atît de puternic ca ea? — ale lebedei „albe” și „negre”. Aceeași artă de mare clasă le naște pe amîndouă, același temperament impetuos le modelează pe dinăuntru, dar cît de opuse sînt prin mijloacele cu care sînt realizate! În Odetta, Maia Plisețkaia e plină de lirism, mișcările ei lente, calme, largi, au ceea ce numeam mai sus poezia materialității trupului: o linie impecabilă, statuară; o unduire plină de moliciune a brațelor ei deosebit de frumoase, care — trimițîndu-te cu gîndul la imaginea lebedei — sugerează, dincolo de ea, ondulația apei, un întreg univers de legănări și mișcări molatice, — toate acestea realizînd metafora plastică a fetei-lebedă înălțată de o putere demonică, dar pusă în mișcare de o iubire ce se înfiripă sub ochii noștri. Ați remarcat, însă, cu cît dinamism sparge balerina, în Odilia, universul acesta? Lebedă „neagră” e debordantă de vitalitate; dinamică, complet descătusată, este atît de puternică, încît e nevoie de un ochi expert, familiarizat cu tainele baletului, pentru a putea să observe că totul se înscrie în canoanele precise ale tehnicii clasice, că nici o mișcare nu trădează linia și stilul.

Rîndurile acestea nu vor să fie o cronică a spectacolului. Ele tind doar să marcheze reîntîlnirea mea cu această mare artistă și să fixeze emoția artistică pe care Maia Plisețkaia mi-a oferit-o din nou, cu atîta generozitate.

Cu riscul de a întrista peste măsură pe cei în cauză, voi repeta că iubitorii de artă care n-au văzut-o pe Maia Plisețkaia în acest spectacol au pierdut nespuse de mult: ei nu s-au împărtășit din bucuria unei apariții scenice deosebit de cuceritoare; ei n-au fost de față la evoluția unei personalități artistice fără egal; ei n-au fost martorii acelui moment, rar și suprem, cînd o dansatoare unică face din trupul nostru obișnuit un instrument de mare artă.

Irinel Liciu
Artistă emerită

Aspect de la lucrările sesiunii extraordinare a Marii Adunări Naționale

DEASUPRA ORAȘELOR ȘI SATELOR NOASTRE FLUTURĂ DRAPELUL BIRUIȚOR AL SOCIALISMULUI

Sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale, care s-a ținut între 27 și 30 aprilie, a marcat un eveniment istoric de o covârșitoare însemnătate: strălucita victorie a socialismului la sate, încheierea colectivizării agriculturii în patria noastră.

În minunata construcție a Pavilionului Expoziției Economiei Naționale a R.P.R., deputații și invitații au ascultat, mindri și emoționați, raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, președintele Consiliului de Stat, cu privire la încheierea colectivizării și reorganizarea conducerii agriculturii.

În raportul său, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a făcut un bilanț al uriașei activități pe care, de-a lungul a 13 ani, a desfășurat-o partidul, au desfășurat-o organele de stat, oamenii muncii de la orașe și sate pentru a dobîndi această măreață victorie, cu aproape 4 ani înainte de termenul stabilit de Congresul al III-lea al P.M.R.

Adîncă, răscolitoarea transformare a satului s-a realizat în condițiile dezvoltării întregii economii naționale pe o linie mereu ascendentă și echilibrată: toate ramurile au crescut armonios și în ritm susținut. Producția industrială a fost în 1961 de aproape 5 ori și jumătate mai mare ca în 1949. Față de 1938, în 1961 industria constructoare de mașini, industria energiei electrice și cea a materialelor de construcție au produs de peste 12 ori mai mult iar industria chimică de peste 14 ori.

A sporit considerabil media anuală a producției agricole vegetale și animale. În 1961 s-au obținut 2.600.000 tone de cereale peste media anilor 1934—1938 și o producție de 10 ori mai mare la floarea soarelui, de 7,5 ori mai mare la sfecla de zahăr și de 2,2 ori mai mare la cartofi față de aceeași perioadă. S-au înregistrat importante succese și în sporirea șepțelului și a principalelor produse animale.

Ca urmare a dezvoltării economiei noastre naționale, au crescut în proporții mari venitul național, acumulările, investițiile și s-a ridicat, continuu și sistematic, nivelul de trai al oamenilor muncii.

La temelgia muncii de transformare socialistă a agriculturii a stat linia trasată de partid la istorica plenară din martie 1949 a Comitetului Cen-

tral. În această activitate partidul a avut ca far călăuzitor învățătura marxist-leninistă, aplicată în mod creator la condițiile țării noastre. Unirea micilor gospodării țărănești în mari gospodării agricole socialiste s-a făcut treptat, pe măsura convingerii țărănimii și a creării bazei teh-

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej prezentînd raportul

nico-materiale necesare. Această linie s-a afirmat și a învins în lupta dîrză, neabătută împotriva dușmanilor ei, împotriva grupului antipartinic Pauker-Luca.

Raportul prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej ca și cuvîntările rostite de deputații și invitații la sesiunea extraordinară au scos în evidență faptul că partidul și-a concentrat permanent eforturile principale în direcția consolidării economice a gospodăriilor colective, astfel ca, prin rezultatele obținute, să constituie un mijloc puternic de convingere a maselor țărănești că numai acesta este drumul pe care trebuie să-l urmeze.

Statul democrat-popular a sprijinit cu puternice mijloace materiale orientarea agriculturii noastre pe căsușul socialismului. În ultimii 12 ani investițiile în agricultură se ridică la peste 23 de miliarde de lei, din care cea mai mare parte o reprezintă mașinile și utilajele. 54.000 de tractoare fizice, 50.000 de semănători mecanice,

25.000 de combine pentru păioase și numeroase alte mașini agricole ușurează munca colectivizatorilor și îi măresc productivitatea.

Revoluția socialistă, înfăptuită de clasa muncitoare în alianță cu țărănimia muncitoare, sub conducerea partidului, a schimbat radical viața maselor țărănești. Astăzi țărănimia are un nivel de trai incomparabil mai ridicat ca în trecut, se hrănește, se îmbracă, locuiește mai bine, se bucură de asistență medicală calificată, are la dispoziție largi posibilități de a ajunge pînă la cele mai înalte trepte ale învățămîntului și culturii.

În desfășurarea procesului de colectivizare s-a ridicat o țărănimie nouă, cum nu a mai cunoscut niciodată istoria țării noastre. O țărănimie care, eliberată de exploatare, stăpînă pe rodul muncii sale, participă activ și conștient, în alianță cu clasa muncitoare, la conducerea statului.

O dovadă în acest sens a constituit-o și felul în care deputații și invitații la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale au dezbătut propunerile conținute în raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej cu privire la reorganizarea conducerii agriculturii. Vorbitorii au subliniat în unanimitate că aceasta reprezintă o schimbare fundamentală a metodelor și stilului de muncă în agricultură. Înființarea Consiliului Superior al Agriculturii, ca organ al Consiliului de Miniștri și înființarea Consiliilor agricole regionale și raionale, ca organe ale sfaturilor populare, vor asigura o conducere competentă, științifică, pe toate treptele, a întregului proces de producție agricolă.

Din Consiliul Superior al Agriculturii, ca și din Consiliile agricole regionale și raionale, vor face parte un mare număr de cadre dintre cele mai capabile și mai calificate, care muncesc nemijlocit în unitățile unde se hotărăște soarta producției agricole, asigurînd astfel o conducere directă, operativă, concretă și eficientă.

Institutul Central de Cercetări Agricole care va lua ființă va conduce, îndruma și coordona în mod unitar întreaga activitate științifică din agricultură.

Cu o deosebită însuflețire au primit participanții la sesiune propunerile conținute în raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej cu privire la organizarea învățămîntului

agrozootehnic — sarcină dintre cele mai importante și urgente ale momentului de față. În decursul a trei ani, întreaga masă de colectiviști va fi cuprinsă în acest sistem de învățămînt, care va funcționa în intervalele dintre campania agricolă de toamnă și cea de primăvară.

Deputații și invitații la sesiunea extraordinară a Marii Adunări Naționale au salutat cu căldură cuvintele tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej: „Poporul român se poate mîndri că prin munca sa creatoare, prin încheierea colectivizării agriculturii, prin rezultatele dobîndite în dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale, își aduce contribuția la creșterea forțelor sistemului socialist mondial”.

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat că Republica Populară Română este un factor activ în marele front al păcii, militează cu perseverență pentru dezarmarea generală și totală, pentru soluționarea pașnică a problemelor litigioase, pentru dezvoltarea colaborării și apropierea între popoare.

Cu un viu entuziasm, participanții la sesiune — deputați și invitați — au votat în unanimitate hotărîrea de aprobare a Raportului cu privire la încheierea colectivizării și reorganizarea conducerii agriculturii prezentat de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Votul acesta, ca și cuvîntările rostite de participanții la sesiune, au constituit o nouă dovadă a unității moral-politice de nezdruccinat a întregului popor în jurul partidului. Prin glasul celor peste 11.000 de participanți la această istorică sesiune întreaga țară a confirmat temeinicia cuvîntelor rostite de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la încheierea discuției generale:

„Sîntem convinși că eroica noastră clasă muncitoare, harnica țărănimie, intelectualitatea, însuflețite de mărețul program al desăvîrșirii construcției socialiste adoptat de Congresul al III-lea al partidului, vor munci și pe viitor cu entuziasm, perseverență, patriotism înflăcărat pentru realizarea planului de șase ani, pentru continua dezvoltare a industriei, pentru avîntul agriculturii, pentru înflorirea culturii noi, spre a face patria noastră socialistă tot mai bogată, traiul celor ce muncesc tot mai îmbelșugat și mai fericit”.

VEAC NOU

De ce S-a întâmplat așa (3)

(Insemnări despre fascism și intelectualitate)

Extazul o fi el extaz, dar Kasperl *) rămâne totuși un proprietar cu picioarele pe pământ, pe care nu-l duci cu una cu două. Cu toată burgheza lui încintare de sine nu-l poți momi așa ușor numai cu teoria supraomului, oricât ai „drege-o” cu răpăit de tobe care-i slăvesc măreția și forța. Dacă în spatele teoriei nu stau avantaje concrete, bogății, profituri, Kasperl nu se umește din loc.

După propriile-i cuvinte, Hitler era inzestrat cu o mare putere de simplificare. În programul naziștilor, în ciuda vorbăriei și a stilului bombastic, totul era cit se poate de limpede pentru micul burghez german. După mărturia lui Rauschning, Hitler a subliniat în câteva rânduri: „Vom începe cu satul, nu cu orașele mari”. Unul din ideologiile partidului, Rosenberg, insistă ca partidul să-și caute sprijin în primul rând în sinul micii burghezii.

Ce visează micul burghez? Să se îmbogățească, să se ajungă, să facă avere prin orice mijloace, pe seama oricui. Vom crea o nouă rasă de stăpâni ai întregii lumi, clamează Hitler. Vom face să crească Germania pe seama popoarelor răsarătene, apoi vom supune întreaga lume. Nu numai că nu vom îngădui fărâmițarea gospodăriilor chia-

„Caut orice fel de muncă”. Hitleriștii au speculat haosul economic al Republicii de la Weimar.

burești din Germania, ci vom face din toată omenirea argații moșierului german. „În Germania va fi stabilit în așa fel dreptul de moștenire a proprietăților agricole, încât cei fără pământ să emigreze în Răsărit și să se facă acolo mari moșieri” — citează Rauschning cuvintele lui Hitler. Și mai departe: „Muncile agricole vor fi făcute de argații străini, care vor primi un salariu de nimic”.

Nu, hotărât, nu poți rezista în fața unei asemenea perspective, totul este clar pînă și pentru un prunc, și mai simplu chiar decît o cană de bere. Eu, Kasperl, voi avea nu o cană de bere, ci mări de bere, nu o porție de crenvurști, ci un vagon de crenvurști, nu cîteva hectare de pământ, ci stepe întregi vor fi ale mele. Eu sînt Dumnezeu, împărat, supraom, pe mine mă slujesc mii de sclavi, am dreptul să fiu porc, să mă bălăcesc în mocirlă, dar nu într-o băltoacă mitlică — nu, întreaga lume va fi un ocean de noroi cînos, dens, și noroiul ăsta va fi al meu, numai al meu!

Dar Hitler l-a atras nu numai pe chiabur. Micul negustor german avea și el același suflet și sentimental, și barbar. Partidul nazist pregătise și pentru el o momeală foarte concretă... Din faimoasele 25 de puncte ale programului partidului național-socialist, punctul 16 prevedea „municipalizarea neîntîrziată a marilor magazine universale” și „darea lor în avendă, la un preț mic, micilor negustori”. E adevărat, punctul acesta a rămas doar pe

hîrtie, dar ce importanță are! Din clipa aceea, prăvăliașul i-a fost devotat trup și suflet lui Hitler. Și Hitler a făgăduit să-i pună la dispoziție, pentru jaf, întreaga lume. Dar deocamdată... deocamdată propaganda lui Goebbels se desfășura sub lozincă „Nu cumpărați de la jidani, groparii micilor negustori!” Micului negustor, ruinat mai întîi de inflație, apoi de criza din 1929-1933, i s-a arătat cine-i vinovat de toate nenorocirile care au căzut pe capul lui: evreul! Și nu conta dacă în realitate acesta era vinovat sau nu, esențialul era că micul negustor îl cunoștea personal — așa că dă-i la cap, omoară-l, sugrumă-l, ia-i averea. Cum s-au dezlănțuit stihiiile negre ale sufletului de burghez, ce forme inspăimîntătoare a îmbrăcat mîrginirea lui inofensivă, cîte milioane de vieți omeniești a costat mîrginirea asta cînd micul burghez german a aprins cuploarele sutelor de lagăre ale morții!

Feuchtwanger descrie foarte convingător acest proces. Fiecare mic-burghez are necazurile lui: lui Kætan Lechner, un evreu i-a suflat de sub nas o casă pe care el o rîvnea de mult. Lechner devine nazist. Pe Frau Hautsender au păcălit-o doi comis-voiajori, strecurîndu-i două aspiratoare în loc de unul. La rîndul ei, Frau Hautsender îi pedeseștie, replătindu-le tot ce li se cuvenea. Instanța judecătorească, cu senința ei de compromis, îi nemulțumește pe toți trei și toți trei se duc la Hitler. Măruntul funcționar Ersinger este un mare iubitor de curățenie și ordine, iar în vremurile astea tulburi cu greu poți păstra curățenia trupului și a sufletului, a casei și a hainelor. Ersinger este un om pașnic, supus față de șefii, chiar cînd șefii sînt numiți în împrejurări suspecte. Dar cînd în loc de obișnuitul sul de hîrtie igienică, nevestă-sa agață în closet niște bucățele de ziar, răbdarea lui ajunge la capăt și omul trece de partea lui Hitler. Un fleac de hîrtie igienică, dar fără ea nu poate fi vorba de confort, și nici apele Isarului verde nu mai sînt aceleași!

Și iată-i pe toți în sală ascultîndu-l pe Hitler cum le făgăduiește să-i spinzure absolut legal pe toți dușmanii lor, cînd va reuși să vină la putere. „În sală toți zimbeau, și zimbetul lor era la fel de visător ca și cel care înflorise pe buzele conducătorului. Îi și vedeau aievea pe dușmanii lor atîrnînd de crengile copacilor, cu limbile vinete și umflăte. Lechner și-l imagina spînzurat pe evreul care îi luase casa vopsită în galben, Frau Hautsender — pe cei doi comis-voiajori cu aspiratoarele, cei doi comis-voiajori — pe Frau Hautsender. Foarte satisfăcuți, goliră cînila mari cenușii”.

Așa și-a asigurat partidul nazist sprijinul larg al maselor mic-burgheze. Naziștii au reușit să atragă și o parte a clasei muncitoare. Mai întîi, clasa muncitoare a fost lipsită de organizațiile ei politice și profesionale, care au fost nimicite. Bîta nazismului s-a apucat săucidă în muncitorul german conștiința de clasă. Tehnica amestecării se caracteriza prin aceeași „putere de simplificare” hitleristă: în război am fost jefuiți, acum e rîndul nostru să jefuim lumea, îi vom supune pe toți, toți vor lucra pentru germani, vom construi societatea fără clase a stăpînitorilor întregii lumi, în sinul poporului german nu vor exista nici muncitori, nici capitaliști, vor fi doar stăpîni germani peste milioanele de sclavi de rasă inferioară. La ce ne trebuie fraternitatea muncitorească internațională, internaționalismul, noi avem nevoie de socialismul nostru, german, de un socialism pentru muncitorii noștri, celelalte popoare nu sînt decît un gunoi pentru Reichul milenar. Toate acestea, erau însoțite de atacurile — zgomotoase ca niște pocnitori, dar tot atît de inofensive — ale lui Goebbels la adresa marilor monopolisti. Corupția de făgăduiele acestei propagande, partea cea mai înapotată și mai descompusă a muncitorimii germane, cu o psihologie mic-burgheză, a dat crezare acestor inepții și l-a urmat pe Hitler. „Pe noi ne interesează mai mult viciile oamenilor decît calitățile lor. Revoluția franceză a apelat la virtuțile lor — spunea Hitler. E mai bine ca noi să procedăm invers”.

Și acea parte a burghezimii germane, care toată viața s-a ferit să facă politică, apărîndu-și dreptul de a trăi izolat în carapacea ei, a fost atrasă în șuvoiul turbure al mișcării naziste. E vorba de oamenii mărunți, în felul lor cinstiți, care își iubeau munca, familia, casa, egoiști din instinct, ignorînd tot ce nu-i privea direct. Prin toate cele trei romane ale lui Feuchtwanger, care alcătuiesc ciclul

„Sala de așteptare”, trece personajul pasagerului din metrou: iată-l despăturînd ziarul și citînd cum cei din batalioanele de asalt au vrut să arunce din vagon, în plin mers, un ins cu înfățișare de evreu, numai pentru că întorsese dezgustat capul cînd ei începuseră să-și cînte imnul. După ce a citit, se scutură scîrbit, dar îndată își spune, spre liniștire: este un caz izolat. Și împăturîndu-și la loc ziarul, își propune iarăși, cu fermitate, să nu se amestece niciodată, niciodată, sub nici o formă, în politică. Doar astea nu mă lovesc pe mine personal, familia mea. Și dacă nu mă lovesc pe mine înseamnă că nu-i chiar atît de grav.

Dar cînd gheara neiertătoare a fascismului i-a apucat pe oamenii aceștia de gît, i-a silit să intre în rînduri, să ia poziție de drepti, să urle imnuri fasciste și să se îndrepte în pas de marș, direct spre prăpastie, ei s-au luat cu minile de cap. Dar era prea tîrziu: în jurul lor se întindeau mii de kilometri din sirma ghimpată care prinsese ca într-un briu întreaga țară.

Stăruitor și metodic, naziștii puneau Germaniei cătușe la mîini și la picioare. Întîi de toate, era nevoie de o organizație de oameni devotați: numai cu flecăreala din berării nu poți face mare lucru. Era nevoie de oameni sudați printr-o disciplină de fier, a căror soartă să depindă în întregime de Reichul milenar. „Sînt învinuți că mă înconjur de ambițioși și carierişti. Ce prostie! Nu pot să am de-a face cu oameni dezinteresați. Mă pot sprijini numai pe cei a căror reușită în viață este legată de cauza mea în așa măsură, încît se confundă cu ea” — obișnuia Hitler să spună.

Filozofia lui Hitler, așa cum reiese ea din relațiile lui Rauschning, suna așa: da, sîntem barbari și vom regenera întreaga lume. Nu-i vom cruța pe cei slabi, ci pe cei puternici. În lume nu poate exista egalitate. Inegalitatea este resortul principal al istoriei omeniești, și noi ne vom construi societatea viitoare pe principiul ierarhic. Noi vom da lumii stăpînul, întregul popor german va fi stăpîn, dar chiar și în sinul lui nu vor fi toți egali. Sus vor fi conducătorii, crema națiunii germane. Apoi va urma „noua aristocrație” pe care o vom crea din oameni tineri, puternici, cruzi, cu trupul și spiritul bine antrenat. Aceștia vor fi stăpînii turmei noastre. Prin metodele practicate în creșterea animalelor de rasă, prin încrucișări forțate și selecționări, vom obține un omdumnezeu, stăpînul oamenilor, al gloatei omeniești. După mărturia lui Rauschning, Hitler spunea: „Vreau ca tîneretul nostru să aibă frumusețea tîneretelor fiare sălbatice... Nu-mi trebuie nici un fel de educație spirituală. Cultura nu face decît să-mi strice tîneretul”.

Neagra fantezie a lui Hitler nu cunoștea margini. În partidul lui a desființat orice morală, ca pe un balast inutil pe care burghezia ramolită îl cară după ea dintr-o teamă bătrînească. Puteai să faci absolut tot — să ucizi, să dai foc, să violezi, să furi, să minți, să șantajezi — numai să fie în interesul națiunii, al Reichului milenar și al partidului. Lepădăturile zoologice, criminalei declasate, toată pleava societății au fost captivate, amestecate de această perspectivă: țara, poporul, întreaga lume erau oferite spre jaf nerușinat „noii aristocrații”.

(Sfîrșitul în numărul viitor)

Sediu al naziștilor în 1932

*) Nume dat de popor micului burghez mîncăreț mîncăreț, încăpăținat și meschin.

„SPUNE-MI
CE CITEȘTI,
CA SĂ-ȚI SPUN
CINE EȘTI!“

Literatura, prietenul omului

„Literatura — spune poetul Alexandr Tvardovski — este un bun sfetnic, care poate ajuta pe tineri să rezolve problema principală a vieții lor, problema drumului de urmat... Literatura te poate îndruma, te poate ajuta să-ți descoperi vocația, locul în viață...“ Programele Partidului Comunist al U.R.S.S., aprobat de Congresul XXII, acordă un rol de seamă literaturii în dezvoltarea „calităților constructorului unei lumi noi“ și subliniază valoarea educativă a literaturii și artei în epoca noastră.

De aceea ne apare foarte actuală și utilă dezbateră inițiată de revista „Literatura i jizni“ în jurul problemei cum anume trebuie predată literatura în școli, instituții de învățământ superior și la universitățile de cultură populară. Se pune problema cunoașterii cât mai adânci, în toată bogăția și frumusețea lor, a operelor literare, ca și a înținerii cât mai eficiente a acestora asupra cititorilor, a celor ce se adresează literaturii ca unui sfetnic, unui îndrumător. Trebuie spus că o preocupare în acest sens a existat în general în ultimii ani. Ne-o dovedește discursul rostit de poetul Alexandr Tvardovski în iulie 1960 la Congresul unional al

învățătorilor, ca și discuțiile purtate pe această temă în paginile unor reviste ca „Voprosi literaturi“, „Literatura i škola“ etc.

Interesul pe care problema dată îl trezește în rindul opiniei publice sovietice este demonstrat de numeroasele scrisori primite de revista „Literatura i jizni“ după începerea discuției ca răspuns la articolul lui I. Motiașov: „Educația prin cuvânt“, care a inițiat dezbateră. Vin scrisori de la specialiști, învățători și profesori de literatură, de la bibliotecari, activiști pe frontul cultural, dar și de la oameni a căror meserie nu are nici o contingență cu literatura: ingineri, muncitori, medici, militari etc. Aceștia se pronunță ca iubitori de literatură, ca admiratori ai marilor opere ale cuvântului scris. Dar și ca oameni asupra cărora, la un moment din evoluția lor umană, s-au exercitat unele sau altele din metodele de predare ale literaturii. Dezbateră este de abia la începuturile ei, concluziile sînt încă departe. Dar s-au și conturat de pe acum problemele cheie și orientările principale.

Toți cei care s-au pronunțat, începînd cu Tvardovski, au subliniat necesitatea de a considera literatura

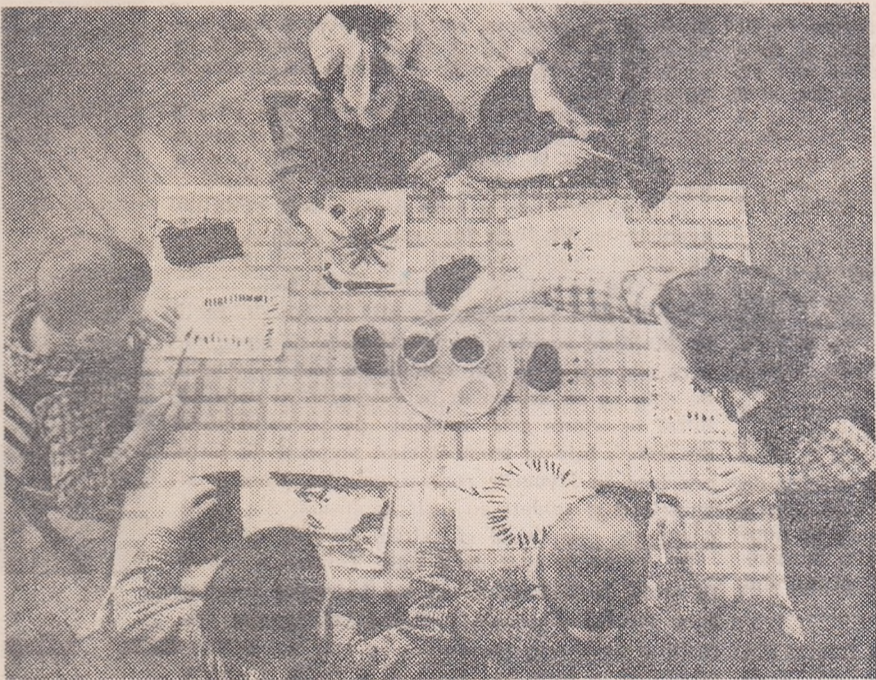
ca o manifestare de artă, de a dezvălui bogăția ei artistică, de a o înfățișa ca o comoară de sentimente și idei, imagini și caractere. Căci în valoarea ei ca operă de artă rezidă și puterea ei educativă. Alexandr Tvardovski vorbește pe bună dreptate de contactul cu literatura ca despre „o comuniune plină de bucurii“, ca despre o plăcere, o înobilare sufletească a omului. El îndeamnă pe cei ce predau literatura — la toate treptele, de la învățători și pînă la profesorii care urcă la catedra universitară — să iubească opera literară, s-o înțeleagă, să-i simtă farmecul și să-l facă simțit și de alții, de cei cărora li se adresează. „Eu cred — spune Alexandr Tvardovski — că acesta este secretul cel mai simplu și mai minunat, pe care trebuie să-l cunoască toți cei ce predau literatura și chiar și limba unui popor“. Arătînd că o literatură adevărată, de înaltă valoare a avut totdeauna drept scop „educarea sentimentelor, trezirea și formarea conștiinței morale“, I. Motiașov subliniază: „Dar să trezească sentimente și nu să dea lecții de morală ameste și plicticoase, lipsite de suflet viu și complex al vieții“. Îndemnul sub care se desfășoară discuția este cel al înțelegerii adînci și prelucrării creatoare a operelor literare. Profesorul de literatură trebuie să fie un instrument sensibil, ce poate vibra puternic la frumusețea poeziilor, romanțelor sau dramelor și totodată poate transmite elevului care-l ascultă aceste vibrații, toată gama multiple de sentimente și impresii culese. Predarea literaturii să fie ea însăși un act de creație, o artă, iar lecția de literatură o întâlnire mult așteptată cu scriitorul iubit, cu eroii îndrăgiți, o conștină peste veacuri sau în contemporaneitate din partea

Scrutînd zărilor nemărginite
ale cerului...

autorului ori o discuție emoționantă, pasionantă între omul zilelor noastre și Pușkin sau Maiakovski, Turgheniev sau Cehov, Șolohov sau Konstantin Fedin. I. Motiașov scrie: „Parafrazînd o binecunoscută zicală putem spune: „Spune-mi ce cărți, ce scriitori îți plac și-ți voi spune cine ești“. Căldura, interesul, am putea spune pasiunea cu care discută oamenii sovietici de cele mai variate vârste și profesii, cu cele mai diferite gusturi și preocupări, problema studierii și predării literaturii, ne dovedesc dragostea și importanța pe care ei o acordă literaturii în viața și munca lor. Cum spune în însemnarea ei bătrîna bibliotecară M. Tihonova din Kronstadt: „Cartea trebuie să intre în viața fiecărui om sovietic nu ca un simplu mijloc de distracție, ci ca un prieten, ca un dascăl, ca un izvor de bucurie“.

Tatiana Nicolescu

Prima pictură din viața lor...

În revista noastră s-a mai scris despre marea mișcare a inițiativelor populare, care s-a revărsat ca un torent biruitor de primăvară pe pămîntul Uniunii Sovietice. Tot ce poate face viața mai frumoasă, mai plăcută, mai ușoară, tot ce-i merită să învingă timpul aducînd viitorul în prezent, este acolo cultivat cu o rar înfîlțită pasiune. Sînt inițiative care definesc din ce în ce mai mult un nou tip uman, inițiative devenite un bun al întregului popor, al întregii țări. Unele trec granițele Uniunii Sovietice, cum este cea — și acest singur exemplu, încărcat de atîtea semnificații, ni se pare suficient — a Valentinei Gaganova. Nikita Sergheevici Hrușciov a numit fapta Gaganovei, care și-a părăsit brigada fruntașă preluînd conducerea altelei, cădăș și sacrificîndu-și astfel o vreme salariul, o „mlădișă a viitorului“.

Sînt și inițiative mai puțin importante, mărunte, cum le socotesc autorii lor care uneori se știere cînd ele sînt aduse la cunoștința tuturor. Dar toate — fiecare pe planul ei, la scara ei — vorbesc de însemnătatea tot mai mare pe care încep să o dobîndească pentru om legile morale; ele arată că omul este animat de sentimentul colectivismului, de dorința de a fi cît mai util celor din jur.

În însemnările de față va fi vorba de cîteva inițiative pe care autorii lor le socotesc „mărunte“, „neînsemnate“. Reporterii sovietici le-au depistat în localități diferite.

Să ne oprim mai întîi, odată cu ei, la Moscova. Aici, pe strada Vtoraiă Pescianaia, vom vizita o grădiniță de copii, în al cărei stat de salarii nu figurează nici director, nici educatori, nici contabil, nici bucătar. În realitate toți aceștia există: o directoare,

cîncizeci de educatori, un profesor de limba engleză, un medic etc. Numai că nu sînt plătiți.

Inițiativa este a pensionarei Vera Fiodorovna Lavrova. Observînd că pe strada Vtoraiă Pescianaia multe gospodine își rezolvă mai greu îndatoririle casnice zilnice, mai ales cumpărăturile, din cauză că n-au unde duce copiii, ea a propus să se întîințeze o grădiniță a străzii, de care să se îngrijească exclusiv locuitorii ei. Inițiativa a avut un larg răspuns. Studențele de la Institutul pedagogic „Lenin“ au asigurat cadrele de specialitate. Din rîndul lor a fost recrutată directoarea, Mașa Sergova, din anul II, iar cîncizeci de colege ale ei au devenit educatoare, muncă pe care o îndeplinesc cu mult simț de răspundere. Mobila și jucăriile au fost oferite de grădinița nr. 320; copiii au căpătat și un acvariu, o colivie cu păsări, comitetul de părinți s-a apucat să amenajeze un mare teren pentru jocuri lor. Scriitorul Leonard Uinkott le predă lecții de engleză, familiarizîndu-i de mici cu limba lui Shakespeare. Elevii de la școala vecină, mai precis artiștii din „Cercul miinilor îndemnatice“, le-au pregătit micilor lor protejați jucării, pictorii consacrați ai școlii nr. 638 — elevii din clasa VI-a Simkin și Rumeanțev le-au pictat tablouri, dulgherii pensionari Ivan Rezervă Pavel Tarasenko și Mihail Balakine au pregătit încăperea, le-au făcut scăunelele și mesele pentru joacă.

Grădinița pe baze obștești a devenit o serioasă preocupare pentru cei de pe strada Vtoraiă Pescianaia. Fiecare socotește un fel de datorie de onoare să contribuie cum poate pentru ca cei douăzeci de copii să fie îngrijiți în cele mai bune condiții.

La Ribinsk, reporterul L. Demcenko a auzit vor-

bindu-se foarte mult de Antonina Vasilevna Posnova. A găsit-o la marea magazin alimentară din centrul orașului, unde conduce secția de autoservire. O muncă care-i cere mult timp; pe lângă ea, Antonina Vasilevna mai are și acasă destule griji. În lunga ei practică de vînzătoare, Antonina Vasilevna a avut prilejul să stea de vorbă cu numeroși cumpărători și nu o dată i-a auzit plîngîndu-se că se pierde mult timp prețios cu cumpărăturile. Cînd a aflat că în alte părți s-a introdus — cu mult succes și atît de avantajos pentru cumpărători — sistemul de „servire la domiciliu“, Antonina Posnova n-a ezitat nici o clipă. Ea a luat inițiativa să introducă această formă nouă de comerț și în magazinul lor. Fără să pună în cumpănă timpul ei liber, îndatoririle ei, Posnova a hotărît:

— Am să încerc chiar eu. Știu că nu-i ușor, dar am să mă străduiesc. Este o formă nouă. Ea cere nu numai experiență, ci și tact, pricepere.

Atunci Antonina Vasilevna nici nu bănuia — și nici acum probabil că nu se gîndește la asta femeia aceasta modestă, stingherită că se face vîlvă în jurul ei — că nu numai acele calități au ajutat-o să capete atîta autoritate față de cumpărători și să facă atît de populară o formă nouă de comerț, cum este „servirea la domiciliu“. Dragostea pentru oameni, tactul, mai mult chiar — talentul de a se îngriji de ei, dorința de a-i ajuta — iată ce-i caracterizează pe oamenii ca Antonina Vasilevna Posnova.

Am dat doar două exemple, o pîrticică din marea mișcare a noului pe care o sprijină milioane de entuziaști de pe întregul teritoriu sovietic.

Iulia Scutaru

Inițiative, inițiative...

Mișcarea

entuziaștilor

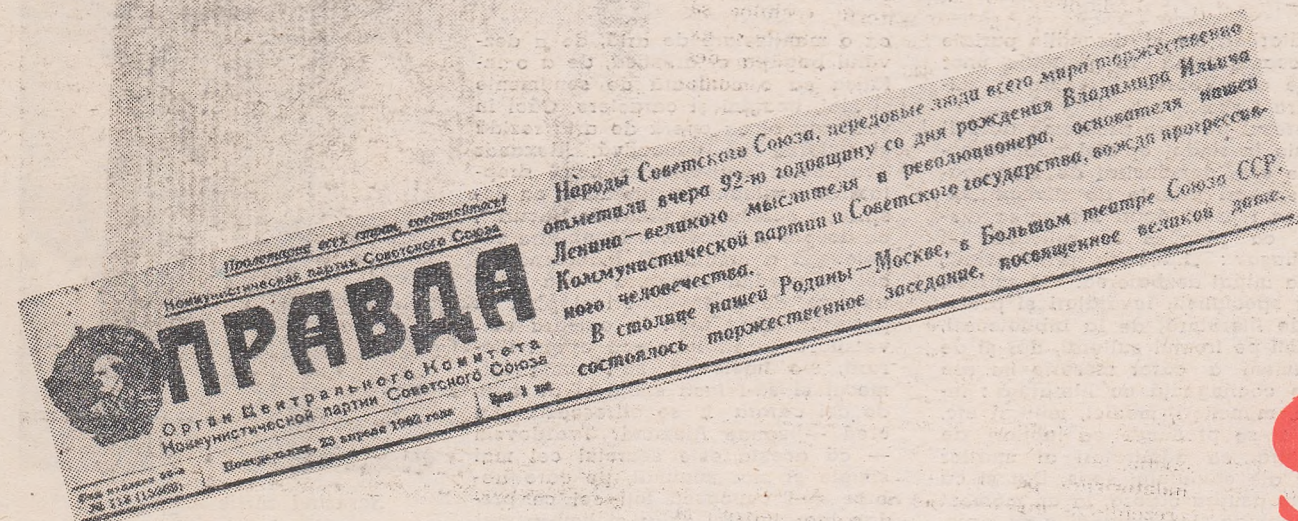
ПРАВДА
ЕЖЕДНЕВНАЯ РАБОЧАЯ ГАЗЕТА

№ 1.

Воскресенье, 22 апреля 1912 г.

Jumătăta

d secc

NOPTI ALBE

Lenin a venit la Petrograd în noaptea de 3 spre 4 aprilie 1917 și l-a părăsit după evenimentele din iulie. Nouăzeci de zile și nouăzeci de nopți. Nopți albe. Cine din cei ce le-au trăit nu și-a întipărit în minte, pentru vecie, nopțile albe petersburghize ale anului 1917?

Cum a trăit, ce a gândit, pentru ce a luptat Lenin în acele nopți și zile, am aflat chiar de la el. Un volum de cinci sute de pagini, cuprinzând zăvăntări și articole apărute în „Pravda”, iată rezultatul titanică munci depuse de el în această perioadă a revoluției.

Riul Moika curge încet între malurile de granit. Numai când soarele se află sus, suprafața apei devine argintie. În restul timpului, riul pare negru și nemișcat.

Până la revoluție, pe cheul Moika, la nr. 32, se afla redacția ziarului monarhist „Selski vestnik” („Buletinul sătesc”). La 4 martie 1917, a

venit aici bătrînul lucrător K. S. Eremeev de la „Pravda”, căruia tot Piterul muncitoresc îi spunea unchiul Kostea, însoțit de un detașament de muncitori și soldați înarmați. Eremeev i-a silit pe iunkerii care păzeau „Buletinul” să plece și a ocupat clădirea și tipografia pentru „Pravda”.

În aceeași noapte a fost tipărit într-un tiraj de o sută de mii de exemplare primul număr de după revoluția din februarie al gloriosului ziar muncitoresc.

Imediat după ce s-a întors în Rusia, Lenin a preluat conducerea redacției „Pravda” și a început să lucreze aici zi de zi, nopți de noapte.

De obicei, Lenin lucra la redacție de la amiază, pînă seara tîrziu. Îi contamina pe toți cu energia lui clocotitoare, inepuizabilă. În clipele grele, glumea. Se așeza la birou și, în ciuda zgomotului și a discuțiilor, scria repede pagină după pagină cu scrisul său înclinat. Cînd rămînea singur, începea să se plimbe de la un capăt la altul al camerei. Se apropia de fereastra deschisă. Scruta amurgul limpede al nopții albe. Asculta murmurul neîncetat al marelui oraș.

De cîte ori ieșeau din redacția „Pravdei”, Vladimir Ilici și însoțitorii săi găseau pe scări oameni ghemuiți, care moțăiau. Erau trimișii diferitelor raioane ale Petrogradului care veneau aici mai devreme, pentru ca imediat ce apărea ziarul, să-l ia și să-l difuzeze în cartierele muncitorești.

Cu cît mai aprigă era prigoana împotriva bolșevicilor, cu atît mai grea și primejdioasă devenea munca acestor tovarăși.

Nu de mult, am avut prilejul să stau de vorbă cu unul dintre ei: Vasili Mitroianovici Șmarțev, acum bătrîn bolșevic, pe atunci tînăr muncitor din Piter. Relațarea lui se referă, e adevărat, la o perioadă mult mai tîrzie, la zilele din ajunul lui Octombrie. Dar și în iunie, ca să nu mai vorbim de primele zile ale lui iulie, situația era cam aceeași.

„Primeam vreo 250—300 de exemplare, își amintește tovarășul Șmarțev. Aveam la mine o mușama și un sac de drum. Nu țîn minte dacă înghesuiam bine toate zierele în sac și apoi le

înveleam în mușama, sau dacă făceam două pachete. Ziarele le transportam cu tramvaiul în cartierul Viborg, la uzina „Promet”, de pe strada Tihvinșkaia...

Cel mai mult mă frămînta gîndul cum să mă strecur cu bine prin centru, căci zi de zi aveau loc provocări și asasinat, iar vinovații „nu se găseau” deloc. Ucideau și dispăreau imediat”.

A doua jumătate a lunii iunie a fost plină de evenimente. Vladimir Ilici continua să muncească cu puteri supraomenești. „Pravda” îi publica zilnic cîte un articol, două sau chiar trei.

La sfîrșitul lui iunie, era atît de istovit, încît își pierduse somnul. Se hotări deci să plece cîteva zile din oraș. Dar odihna i-a fost întreruptă de cele ce se întimplau la Petrograd și care au intrat în istorie sub numele de „evenimentele din iulie”. Într-un moment cînd raportul de forțe era încă în favoarea contrarevoluției, masele de muncitori și soldați au ieșit în stradă. S-a creat o situație complicată și extrem de primejdioasă.

În dimineața zilei de 4 iulie, Lenin s-a întors în grabă la Petrograd și s-a îndreptat imediat spre Palatul Kșesinsk, preluînd conducerea directă a activității partidului. La cererea demonstranților, a ieșit în balcon și a rostit o scurtă cuvîntare în care și-a exprimat încrederea că lozincă „Toată puterea Sovietelor!” va învinge.

În noaptea de 4 spre 5 iulie, imediat după plecarea lui Lenin de la „Pravda”, au năvălit în redacție iunkerii. Îl căutau pe Lenin. Au sfîrșit dulapurile, au distrus birourile cu toporul, au spart geamurile, au rupt hîrțile. Era spre sfîrșitul nopții, al unei nopți încă luminoase, dar nu albe și limpezi.

La 5 iulie, ora zece dimineața, un tovarăș mai vîrstnic mi-a spus să mă duc pe Moika și să privesc de pe partea cealaltă a cheiului ce se întimplă la redacție.

Pe stradă se adunase o mulțime care urla și vocifera. Prin geamurile sparte se putea vedea că înăuntru forfoteau oameni. La un moment dat, unul din ei începu să arunce pe fereastră în riu hîrtii, fragmente de mobilă și lemne.

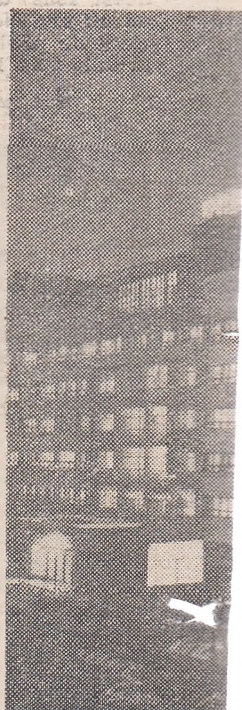
Printre aceste rămășițe se afla și un mic panou din lemn. Aruncat în apă, el nu căzu la fund, ci se roti încet, înscrise un cerc și continua să plutească. Pentru o clipă, spălat de apă, străluci în lumina soarelui un cuvînt scris cu roșu și auriu: „Pravda”.

Așa era și firesc. Căci nu întimplător înțelepciunea populară spune că adevărul nu arde în foc și nu se înecă în apă.

Imediat după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, „Pravda” noastră a început să apară din nou sub vechiul său nume. Ea apare și astăzi și va apare mereu: și pînă la victoria comunismului și după!

E. Drabkina

Membru al P.C.U.S. din 1917

In ziua aceea, am depus mari străduiri ceruse să ilustrăm A. Bezîmenski, „Redesen nu am făcut acesta.”

Și iată-ne ducînd caricatură la redacția Strada Gorki 48. Îngustă și zgomotoasă hîrtie. Am urcat o tr-odată în atmosferă

Desenul nostru a un minut am prim

— E-n regulă, n

A doua zi, dis-de cumpărăm ziarul. I

nile lui. Ni s-a păt am fi vrut. Și asta

Totuși, ziua de noi o zi fericită: p desen al nostru în

Cu puțin timp în lui 1931, cu prilejul

Maxim Gorki, mă lărgim tematica la nu ne limităm la c

propus să ne „arun Europa occidentală

— Acolo veți gă hazlii, ne-a spus e

După ilustrația au început să ap de-ale noastre. În propus să partici

'A sosit ziarul!

O înaltă școală

În 1921, am devenit corespondent permanent al „Pravdei”... Ziua când am primit din partea Mariei Ilincina Ulianova* telegrama în care mi se propunea această muncă, ziua aceea fericită o țin minte în toate amănuntele, de parcă ar fi fost ieri...

Iată-mă așa dar corespondent al „Pravdei”. Încă înainte de a primi locuința la Moscova, am plecat în Ciuvașia la un proces. Acolo chiarburimea maltratase sălbatic pe un corespondent sătesc și-i crestase pe frunte o stea, pentru că semna cu pseudonimul „Steluța roșie”.

Odată, Maria Ilincina m-a prins pe coridor. „M-a prins” este cuvântul potrivit, căci eu mă feream din calea ei, pentru că mă gândeam în primul rând că o să mă trimită undeva la dracu'n praznic și în al doilea rând că o să mă întrebe de ce sînt atît de posomorît. Și chiar așa s-a întimplat.

— Ascultă, Pogodin, de ce ești atît de posomorît?

— Nu sînt posomorît!... Asta este expresia feței mele.

— Nu, nu, ești îngrozitor de posomorît! Pe chipul dumitale este întipărită durerea întregii lumi.

— Nu văd bine, de aceea îmi încrunt sprîncenele.

— Sprîncenele n-au nimic de a face. Ești foarte posomorît. Și apoi îmi spuse brusc: Trebuie să pleci la Baku să iei legătura cu Sere-

brovski. Mi s-a spus că face minuni, iar eu și dumneata nu știm nimic despre asta.

Pe atunci, nu se dădeau ordine de servicii scrise, dar a doua zi am și plecat spre Baku. Spiritul de disciplină, conștiinciozitatea și exactitatea în muncă constituiau în mod firesc esența comportării noastre ca ziaristi.

Pînă la această călătorie, nu avusesem prea des prilejul să vin în contact cu marea industrie. Scrisesem mai mult despre sat. Și iată-mă ajuns în lumea tăcută a noilor exploatare petroliere nădăjduind, în chip ușuratec, să descriu revoluția industrială cu ajutorul vechilor șabloane. Dar, după trei zile de colindare a exploatarelor, când am socotit că adunasem destule impresii și că pot să scriu, am constatat cu groază că n-am despre ce. M-am apucat de citeva ori să redactez corespondența, dar totul era apă de ploaie.

Eram mîhnit. Mai exact, mi-era teamă. Am să scriu prost. N-au să mă publice. Au să trimită pe altul... Tristă perspectivă.

Pe hîrtie era apă de ploaie, iar în suflet durere. Și n-aveam chef să lucrez, pentru că afară era o arșiță îngrozitoare, ca la Baku, și pentru că mă ispătea marea, așa cum te poate ea ispăti cînd ai douăzeci și cinci de ani. Cu toate acestea, am găsit o soluție, pentru că prețuiam extrem de mult munca la „Pravda”, mi-era dragă redacția noastră și acordam o mare importanță îndatoririlor pe care le aveam. Așa că m-am prezentat la inginerul șef de la „Azneft” și i-am spus că vreau să știu „totul despre petrol”. M-a înțeles și mi-a dat o listă cu cărți care tratau despre petrol de la originea lui, pînă la metodele de forare modernă. O săptămînă întreagă, de dimineață pînă seara, am citit cu creionul în mînă. La început, citeam cu o indiferență mecanică și n-am observat cum treptat, treptat mă atrăgea gigantică temă tehnică a cuceririi de către om a adîncurilor pămîntului. Pînă la sfîrșitul săptămînii, citisem zece cărți despre petrol și deși eram numai un diletant, cunoșteam totuși în amănunt problema petrolului.

Am colindat din nou exploatarele, dar acum priveam totul cu alți ochi și mi-am dat seama ce revoluție făcuse aici inginerul comunist Serebrovski, împreună cu cei din Baku printre care erau mulți specialiști azerbaidjieni. Datorită lor, „Azneft”-ul ocupa un loc de importanță mondială. Și atunci am scris un reportaj, într-adevăr gazetăresc, concis, ocupînd numai un subsol, în care am izbutit să spun, interesant și colorat, tot ce trebuia. Cu acest reportaj m-am mîndrit întotdeauna și consider episodul acela ca făcînd parte din școala tipică a „Pravdei” din perioada 1920—1930.

Această școală cerea veridicitate și exactitate atît în ce privește faptele cît și forma literară, pentru ca cititorul să nu fie silit a înghiți maculatură, ci să aibă ce citi. Un om fără nivel politic n-ar fi avut ce face la „Pravda”, dar orientarea politică trebuia să constituie esența corespondențelor noastre și nu să fie ceva de suprafață, pur verbal...

În satul Bolșoi Ialoman, din Regiunea Autonomă Gorno-Altaișk, „Pravda” este distribuită cititorilor de Valentina Sanașeva.

Din însărcinarea redacției, am călătorit prin multe locuri. Am umblat multă vreme prin sudul Uralului și din amintirile legate de întîlnirile pe care le-am avut la uzina din Zlatoust am scris ulterior piesa „Poem despre topor”. Am locuit mult timp la Ivanovo. Am scris despre înființarea în regiunea Odessa a primei stațiuni de mașini și tractoare din țară. Îmi amintesc de cîmpul pustiu de pe malul Volgăi, situat în apropierea orașului care pe atunci se numea Țarișin, și unde acum se află legendara uzină de tractoare. Acest cîmp a fost măsurat sub ochii mei și într-un ritm nemaiîntîlnit în Rusia a fost transformat în șantierul unei construcții industriale. În „Pravda” a fost publicată atunci o scurtă schiță intitulată „Ritmul”. Iar după un an, la teatrul Vahtangov se juca prima mea piesă, „Ritmul”.

La „Pravda”, în viața de redacție, domnea o atmosferă deosebită, cu totul alta decît în birourile instituțiilor. Maria Ilincina nu conducea numai munca ziarului ci și familia noastră a redactorilor, dacă ne putem exprima astfel...

Nikolai Pogodin

*) Sora lui V. I. Lenin.

Aici se tipărește „Pravda”

E 30 DE ANI ÎN REDACȚIE

emoții și am... „Pravdei” ne... tură poezia lui... truu nici un alt... niște ca pentru

prima noastră

poartă. Curtea... de suluri de... m pomenit din... a redacției.

unde undeva. După

ultimul!

ne-am grăbit să... prezent în pagi... mai prost decît... zel, firește...

2 a fost pentru

oară apărea un

precis în toamna... stre întîlniri cu... ne povățuise să... stre satirice, să... erare. Gorki ne-a... er... cît mai des în... an.

șii, cît și situații

”, în „Pravda”

în cînd desene

1932, redacția ne-a

și la un raid pe

care „Pravda” îl organiza prin gări. Și iată-ne pe tustrei luînd drumul Harkovului, înarmați cu mape și carnețele pentru schițe. În gara Harkov ne-am întîlnit cu un grup de corespondenți muncitori ai „Pravdei”. Tineri și foarte energici, ei nu ne-au dat răgaz să ne simțim novici în munca pe care o aveam de făcut, ci ne-au încadrat dintru început în ea. Pînă seara ne-am familiarizat cu noua situație. Noaptea a trecut și ea foarte repede căci, așa cum am aflat mai tîrziu, am străbătut pe jos, chiar de-a lungul liniei ferate, unsprezece kilometri.

Am vizitat, împreună cu corespondenții muncitori, magazii, depouri, puncte de dispeceri, cabine de acari etc.

Îndată ce constatam vreo neregulă și aflam cine e vinovatul, schițam pe loc caricatura, străduindu-ne, bineînțeles, să nu fim observați de cet din jur și mai ales de cei în cauză. Și nu era deloc ușor. Ne salva însă faptul că eram trei. Chiar dacă unul sau doi dintre noi nu reușeau să deseneze, cel de al treilea izbutea să schițeze totuși ceva. Alteori, doi lucrau mai bine, în timp ce al treilea era nevoit, spre marea lui părere de rău, ca în loc de desen să-și ia doar citeva notițe. De altfel și notițele erau tot atît de utile ca și desenele.

„Înalt. Cizme. Mîini lungi. Fumează”.

Sau: „Gras. Manta neagră. Chipiu. Mîndru. Gesticulează”.

A doua zi, dis-de-dimineață, după ce am ales împreună cu corespondenții tema cea mai importantă, ne-am așezat la masă, am selecționat schițele cele mai reușite și ne-am apucat serios de lucru.

Redacția ne-a apreciat munca. S-a luat hotărîrea să fim socotiți caricaturisti permanenți ai „Pravdei”, primînd fiecare cite un mic salariu. Hotărîrea ne-a cam pus pe gînduri. Dacă n-o să fim întotdeauna prezenți în paginile ziarului? Dacă n-o să reușim să dăm exact ceea ce se cere?

Desecori ne întîlneam în redacția „Pravdei” cu prietenii noștri, scriitorii I. Ilf și E. Petrov. De cite ori asta se întîmpla în vreun birou, redactorii ne spunea în glumă:

— Ne-au venit în vizită un scriitor și un pictor, și gata, s-a umplut biroul!...

„Mai tîrziu am început să desenăm pentru „Pravda” pe teme internaționale și de atunci obiectivul nostru a devenit lupta cu fascismul. În această luptă, anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei au însemnat pentru noi o perioadă de mare răspundere.

Citeșitrei am colindat din însărcinarea „Pravdei” zonele din imediata vecinătate a frontului la Kiev, Novgorod, Leningrad.

Am văzut multe lucruri înspăimîntătoare. Chipul fioros al fascismului ne-a apărut la Varșovia, în toată cruzimea lui feroce. Un desăvîrșit „portret” al fascismului german ne-a oferit procesul de la Nürnberg al marilor criminali de război. De la Nürnberg, unde am fost trimiși de „Pravda”, expediam aproape zilnic cu avionul caricaturi la redacție. Uneori, în sala unde se judeca procesul, remarcam cum avocații acuzaților arătau caricaturile noastre din „Pravda” lui Goering, Hess, Ribbentrop. Făceau aceasta foarte prevăzători, uitîndu-se în toate părțile. După care, acuzații ne priveau pe

furiș și se tot trăgeau cînd în dreapta, cînd în stînga, căutînd să se ascundă de noi.

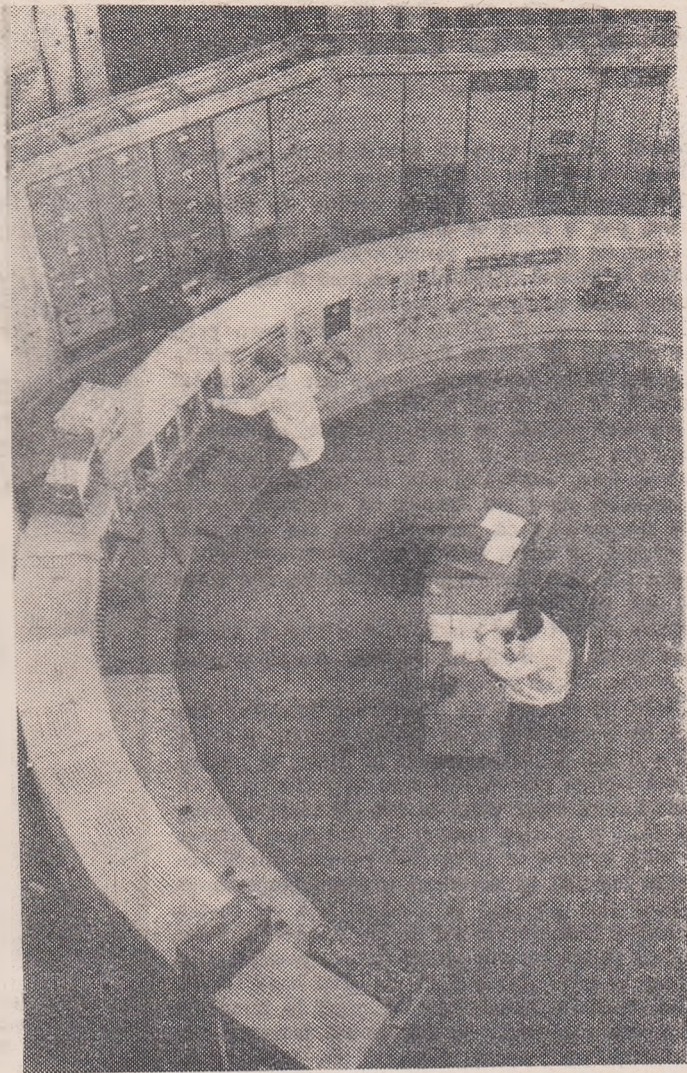
Curînd după terminarea războiului, temele noastre principale au devenit lupta pentru pace și lupta împotriva așîfătorilor la un nou război. În ultimii ani au scos din nou capul și vechile „modele” de pe vremea lui Hitler — speidelti, heusingerii și alți straussi.

Activitatea noastră creatoare se leagă de redacția „Pravdei” nu numai prin caricaturi. „Pravda” ne-a ajutat să realizăm afișe. Ceea ce prețuim deosebit de mult este contribuția „Pravdei” la crearea unor tablouri ca cel despre execuția Zorii Kosmodemianskaia, pe care l-am realizat după ideea binecunoscutului articol al lui P. A. Lidov, tabloul „Pravda” care chiar prin numele lui vorbește de legăturile noastre cu ziarul și „Sfîrșitul” inspirat de memoriile unui ofițer german, martor al ultimelor zile ale lui Hitler în subsolul cancelariei Reich-ului. Înainte de a începe să lucrăm, am vorbit tovarășilor din redacție despre intenția noastră de a realiza acest tablou. Redacția ne-a sprijinit și, ca să ne dea un imbold și mai mare, ne-a dăruit fotografiile criminalilor de război executați.

Anul acesta unul din noi (deocamdată nu divulgăm care anume) împlinește șazece de ani. Peste un an ajung la această vîrstă și ceilalți doi. Sîntem fericiti că exact jumătate din acești ani i-am dedicat muncii la „Pravda”.

Kukrinikși

Pe
marginea
unei
consfătuiri
la
Dubna

La Institutul de fizică teoretică și experimentală al Academiei de Științe a U.R.S.S. a fost terminată punerea la punct a acceleratorului cu focalizare intensă de 7 miliarde electronvolți.

Materia și radiațiile

Problema acțiunii radiațiilor nucleare asupra corpului solid constituie una din preocupările cele mai interesante ale fizicienilor în etapa actuală. Ea prezintă interes atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. Așa, de pildă, construirea instalațiilor noi în tehnica nucleară necesită cunoașterea în prealabil a influenței radiațiilor nucleare asupra materialelor de construcție. De asemenea, o frumoasă perspectivă este deschisă de crearea unor noi combustibili nucleari destinați reactoarelor atomice. În domeniul fizicii teoretice, problema acțiunii radiațiilor asupra materiei este interesantă nu numai din punct de vedere al studiului transformărilor induse de iradiere, ci și prin aceea că dă indicații în probleme generale de corp solid.

Constătuirea care a avut loc la Dubna și-a început lucrările cu prezentarea, sub formă de comunicări, a unor rezultate obținute în acest domeniu de fizicienii din țările participante.

Ședința de deschidere a fost prezidată de prof. Barwick, vicedirector al Institutului unificat de cercetări nucleare din Dubna care, în cuvântul său introductiv, a subliniat importanța tematicii constătuirii precum și a faptului că la Dubna s-au întrunit specialiști din 9 țări. Au urmat apoi două referate de ansamblu, primul cu privire la starea actuală a problemei naturii defectelor create prin iradiere (S. T. Kono-beevski), iar al doilea, cu privire la tehnica iradierii materialelor în reactori (N. F. Pravdiuk).

Tematica prezentată la constătuire ar putea fi grupată pe următoarele subiecte mai importante: acțiunea radiațiilor asupra metalelor și materialelor de construcție (influența iradierii cu neutroni asupra diferitelor proprietăți mecanice, proprietăți electrice, fenomenelor de ordine-dezordine); acțiunea radiațiilor asupra semiconducătorilor intrinseci, oxidici și ferite (influența iradierii asupra proprietăților electrice, magnetice, optice) și, în sfârșit, tehnicile speciale de iradiere în legătură cu care au fost prezentate tehnici de iradiere a materialelor la temperaturi ridicate și la temperaturi joase, precum și tehnici de măsură a rezistenței electrice și a mai multor proprietăți mecanice.

Un deosebit interes l-a stîrnit lucrarea lui N. F. Pravdiuk și V. M. Golianov referitoare la studierea prin microscopie electronică a fisurii uraniului. Lucrarea a arătat cum, prin folosirea unei tehnici noi de prelucrare a obiectelor la microscopul electronic, se poate obține o putere de rezoluție de ordinul a citorva diame-tre atomice, ceea ce îngăduie determinarea locului unde se petrece procesul de fisurare și direcției fragmentelor de fisurare și a unghiului după care acestea părăsesc proba.

Deosebit de interesante s-au arătat a fi și lucrările referitoare la măsurarea proprietăților mecanice ale materialelor de construcție iradiate cu neutroni (Pravdiuk și Amœv), precum și la tensiunile interne ale metalelor (Konobe-evski și alții).

Țara noastră a participat cu cinci comunicări cuprinzînd aspecte teoretice ale problemei acțiunii radiațiilor, precum și rezultate experimentale obținute în urma iradierii unor pățuri subțiri metalice, ferite și semiconducători oxidici.

Constătuirea s-a încheiat prin sublinierea unei serii de concluzii. Ea a scos în evidență necesitatea unei și mai strînse colaborări între țările invitate și Uniunea Sovietică, necesitate impusă și de faptul că reactoarele atomice de care dispun aceste țări au fost furnizate de Uniunea Sovietică și, deci, prezintă caracteristici comune. În acest sens s-a recomandat să se urmărească problemele și studiile cele mai potrivite pentru respectivele reactoare. În afară de aceasta, pe parcurs apar o serie întreagă de probleme privind tehnica de iradiere, măsurătorile de flux de neutroni care, din aceleași motive, sînt de asemenea comune. De aceea, s-a arătat, problema colaborării sistematice în această direcție este deosebit de importantă.

De un mare interes pentru noi, participanții la constătuire, a fost faptul că ni s-a oferit posibilitatea de a vizita o parte din laboratoarele în care s-au efectuat lucrările prezentate în comunicări. În acest fel, tehnicile de lucru utilizate au putut fi examinate mai îndeaproape. De altfel, concluziile constătuirii prevăd, între altele, un mai intens schimb de experiență între fizicienii țărilor participante, precum și organizarea periodică a unor constătuiri de lucru în aceste țări. În același timp, constătuirea a recomandat extinderea lucrărilor cu privire la acțiunea radiațiilor asupra cristalelor ionice și semiconducătorilor, precum și dezvoltarea studiilor de iradiere la temperaturi joase.

Pentru noi, participarea la constătuire s-a dovedit a fi extrem de fructuoasă, atât prin discuțiile la care am participat, cât și prin vizitele făcute în laboratoarele Institutului. Continuarea colaborării în sensul propunerii făcute de Institutul unificat de cercetări nucleare din Dubna, nu poate fi decît de un real folos pentru dezvoltarea acelei laturi a fizicii din țara noastră care se ocupă cu acțiunea radiațiilor asupra corpului solid.

Cornelia Moțoc

Candidat în științe fizico-matematice, cercetător principal la Institutul de fizică atomică

Știința și tehnica sovietică în plin progres

de acad. M. KELDÎȘ

Președintele Comitetului pentru decernarea premiilor Lenin în domeniul științei și tehnicii

Cu prilejul decernării în fiecare an, la 22 aprilie, a premiilor Lenin, Uniunea Sovietică trece în revistă realizările creatoare cele mai importante ale poporului sovietic în domeniile științei, tehnicii și producției, literaturii și artei.

În anul care s-a scurs, U.R.S.S. a înregistrat succese remarcabile pe tărîmul științei și tehnicii. Vorbind despre ele amintim în primul rînd de realizările istorice ale științei și tehnicii noastre și ale întregului popor sovietic în explorarea spațiului cosmic. Pregătirea și înlăptuirea zborurilor istorice ale piloților cosmonauți I. A. Gagarin și G. S. Titov vor rămîne pe veci în tezaurul celor mai mari izbînzî ale omenirii. Înlăptuirea călătoriilor cosmice reprezintă o mărturie elocventă a nivelului înalt de dezvoltare a științei și tehnicii sovietice. Guvernul U.R.S.S. a răsplătit pe drept oameni de știință, constructorii și muncitorii care au creat primele nave pentru zborul omului în Cosmos.

Un eveniment științific de seamă îl constituie, „Cursul de fizică teoretică” alcătuit de academicianul I. D. Landau și profesorul E. M. Lișiț. Cursul este folosit în egală măsură de fizicieni și de savanți de alte specialități. El conține rezultatele originale obținute de autori în domeniul mecanicii cuantice, al hidrodinamicii etc.

Anul acesta au fost decernate trei premii pentru lucrări de mare însemnătate în domeniul matematicii și al aplicațiilor ei. Profesorul B. M. Levitan și V. A. Marcenko, membru corespondent al Academiei de Științe a R. S. S. Ucrainene, au fost distinși cu înaltul titlu de laureat ai Premiului Lenin pentru un ciclu de lucrări în domeniul unor probleme complicate de analiză spectrală.

A fost distins cu Premiul Lenin A. V. Pogorelov pentru cercetări fundamentale în domeniul geometriei. Metodele și rezultatele obținute de Pogorelov prezintă importanță nu numai pentru matematică ci se aplică tot mai larg și în mecanică.

Au primit înaltul titlu de laureat ai Premiului Lenin geologul acad. A. A. Polkanov și radiochimistul E. Gherling care au elaborat și au introdus în practica geologiei o nouă metodă de stabilire a vîrstei absolute a formațiilor geologice. Această lucrare are o mare însemnătate practică pentru explorarea zăcămintelor utile și evaluarea perspectivelor industriale ale unor regiuni întinse de pe cuprinsul Uniunii Sovietice.

În valoroasa lucrare a lui Nikolai Nevski, „Filologia tanguță”, sînt expuse rezultatele studiului îndelungat al scrierii tanguților, popor care în evul mediu a jucat un rol important în Asia Centrală.

Anul care a trecut a fost încununat de succese remarcabile și în domeniul progresului tehnic.

Navele fluviale cu aripi subacvatice „Volga”, „Raketa” și „Meteor” sînt cunoscute azi de toți oamenii sovietici. Pentru crearea lor a primit înaltul titlu de laureat al Premiului Lenin un grup de lucrători ai biroului central de construcții al uzinei „Krasnoe Sormovo” în frunte cu R. E. Alexeev. Aceiași colectiv a realizat nava „Sputnik”, cea mai mare motonavă cu aripi subacvatice din lume. Cu un echipaj de numai 5 oameni, motonava poate transporta 300 de pasageri.

Un grup de lucrători de la uzina metalurgică din Transcaucazia a fost distins cu Premiul Lenin pentru automatizarea complexă a celui mai mare laminor de țevi sovietic. Drept rezultat a fost considerabil redus numărul muncitorilor, s-a realizat o creștere de 1,5 ori a productivității muncii, s-a redus prețul de cost și s-a îmbunătățit calitatea producției.

Pentru Uniunea Sovietică are o însemnătate uriașă interconectarea sistemelor energetice și transportul energiei electrice la distanțe mari. Prin construirea de linii de transport de curent alternativ, cu o tensiune de cîteva sute de kilovolți se realizează economii mari la investiții. Pentru proiectarea și construirea liniilor de 500.000 volți s-a decernat Premiul Lenin unui grup de specialiști din industria electro-tehnică.

În ultima vreme se acordă o mare atenție folosirii pămînturilor devenite inutilizabile pentru semănături din cauza gradului mare de îmburuienire și a prisosului de umezală. M. E. Mațepuro a propus o tehnologie nouă, foarte eficientă, de lucrare mecanizată a solurilor mlăștinoase și îmburuienite pentru care a fost distins cu Premiul Lenin. Noua tehnologie găsește cîmp larg de aplicare în regiunile vestice ale țării.

Între izbînzile dobîndite de medicina sovietică, metoda de colectare și folosire în practica medicală a singelui de fibrinoliză ocupă un loc de seamă. Pentru elaborarea acestei metode V. N. Șamov și S. S. Iudin au primit înaltul titlu de laureat ai Premiului Lenin. Singele de fibrinoliză poate fi conservat fără anticoagulanți permițînd astfel medicilor să facă transfuzii în cantități mari, fără a le fi teamă de acțiuni toxice. Din singele de fibrinoliză se poate prepara plasmă în stare uscată.

Palatul Congreselor din incinta Kremlinului reprezintă o operă arhitecturală remarcabilă. Această frumoasă construcție din marmură albă se încadrează armonios în ansamblul edificiilor din Kremlin care reflectă toate epocile de dezvoltare a statului sovietic. Pentru elaborarea sistemului complex de acustică și tehnică a sunetului cu care este uilit Palatul Congreselor, a fost conferit Premiul Lenin lui A. Hrușciiov, I. Bolonikov și altor specialiști.

Lucrările distinse cu Premiul Lenin pe 1962 sînt o vie mărturie a faptului că știința și tehnica sovietică au înregistrat noi și remarcabile succese în diferite sectoare, ale largului front de cercetări. Aceste lucrări vorbesc despre necontenita întărire a legăturii dintre știință, viață și practică. Rezultatele dobîndite sînt chezașia unor succese și mai mari pe drumul evoluției științei și tehnicii sovietice, pentru binele poporului, în numele țelului măreț — construirea societății comuniste.

Liudmila Șagalova despre roluri și... etichete de chibrituri

Discuția noastră cu Liudmila Șagalova, interpreta filmelor „Chemarea văzduhului” și „În căutarea comorii” a început cu o întrebare tradițională:

— Liudmila Alexandrovna, verbiți-ne despre ultimul dv. rol. În ce film turnați în momentul de față?

— După „Duelul”, ecranizarea povestirii lui Cehov, am interpretat roluri în două producții „Lenfilm”, în care am turnat concomitent. În primul despre primii cosmonauți, „Cei dinții”, dețin rolul Verocikăi, muncitoare la un centru de calcul. În filmul „713 cere permisiunea să aterizeze”, interpretez o femeie ușuratică, Thérèse, o turistă franceză. Cred că nu este necesar să povestesc acțiunea acestor filme. Mărturisesc că a fost o muncă deosebit de interesantă, deși, uneori, destul de dificilă.

Liudmila Șagalova

— Acum sunteți în concediu? Care este ocupația dv. preferată?

Liudmila Șagalova mă privește zîmbind:

— Filumenismul... Colectionez etichete de pe cutiile de chibrituri... Vi se pare curios? Inchipuiți-vă că această pasiune mi-a fost utilă și în activitatea cinematografică. La turnarea filmului „713 cere permisiunea să aterizeze”, am dat consultații foarte prețioase colegului meu, actorul care interpretează rolul unui filumenist fanatic.

În răstimp de cinci ani, am adunat zece mii de etichete. Cu asemenea colecție, nu mi-e rușine să intru în clubul filumenistilor. Iată...

Liudmila Șagalova întinde pe masă o mulțime de etichete multicolore. Pe ele, poți vedea cunoscuta imagine a cartierului moscovit Novii Ceriomușki și, alături, o stradă din Pekin, clădirile de o construcție bizară ale noii capitale a Braziliei alături de portretul zimbotoarei Sophia Loren, un japonez flegmatic la o stațiune de odihnă, o nouă marcă de automobil, capul unui cangur...

— În unele din țările reprezentate de aceste etichete am fost eu însămi: în Belgia, Franța, China, R.D. Vietnam. Și, după cum era și firesc, fiecare călătorie m-a ajutat să-mi îmbogățesc colecția. Cele mai multe etichete le am din Franța. Bogata colecție franceză o datorez de fapt lui Iuri Gașarin: etichetele cu portretul vestitului nostru cosmonaut erau foarte căutate și, în schimbul lor, am căpătat altele. În general, pentru noi, colecționarii, schimbul reprezintă principala sursă de a ne îmbogăți colecțiile. De aceea aș adresa și cititorilor filumeniști ai revistei dv. invitația la un schimb de etichete. Adresa mea este: Studioul actorului de film din Moscova (Studia kinoaktora, ulița Vorovskovo 33).

S. F.

Tosea și prietenele ei

A povesti acțiunea unei comedii înseamnă adesea a-i răpi acesteia tocmai latura hazlie. Ce este vesel în comedia „Fetele”? Într-o mică așezare a unei exploatare forestiere, unde nu există decât o stradă cu câteva case din birne, se află căminul fetelor, cărora i se mai spune și „Kamclatka”. Aici locuiesc cele cinci muncitoare pe care autorii filmului și le-au ales ca eroine. Pe una dintre ele, „mama Vera”, a jignit-o soțul ei. Ea l-a părăsit și a venit să muncească aici, într-un sat în plină taiga. Bărbatul îi scrie destul de des, dar ea rupe scrisorile fără să le citească. O altă eroină, Anfisa, și-a pierdut încrederea în dragoste și caută consolarea în distracții. Dar cu Tosea Kislițina s-a petrecut o poveste și mai tristă: doi flăcăi, șefii celor două brigăzi aflate în întrecere, au făcut rămășag că, în cel mult o săptămână, ea se va îndrăgosti de unul dintre ei — de Iliia, don-juanul micii localități. Prețul rămășagului este o căciulă kubană — la drept vorbind, nici prea nouă, nici prea arătoasă.

Și, lucru de mirare, nu trece o săptămână, ci numai o zi și Tosea se îndrăgostește tocmai de Iliia. Se îndrăgostește iremediabil, așa cum se întâmplă unui om foarte tânăr și foarte naiv. Se naște o situație destul de banală: eroul se prinde în propria lui cursă, suferă, se chinuiește, și, sub influența acestei fete atât de bune și cinstită, își schimbă felul de a fi.

Ceea ce am relatat nu e desigur foarte vesel. Dacă îți seama și de

povestea prietenelor Tosei, e poate chiar puțin cam trist. Cu toate acestea, filmul „Fetele” este o adevărată comedie!

Ce-i înveselește pe spectatori în filmul lui Boris Bednii și Iuri Ciuliukin? Care sînt meritele lui?

În primul rînd faptul că în fața lor nu se mișcă niște marionete, pe care le manevrează după bunul lor plac păpușarii, ci oameni — cu caractere veridice, cu necazurile și bucuriile lor, cu problemele lor de muncă și concepțiile lor despre viață.

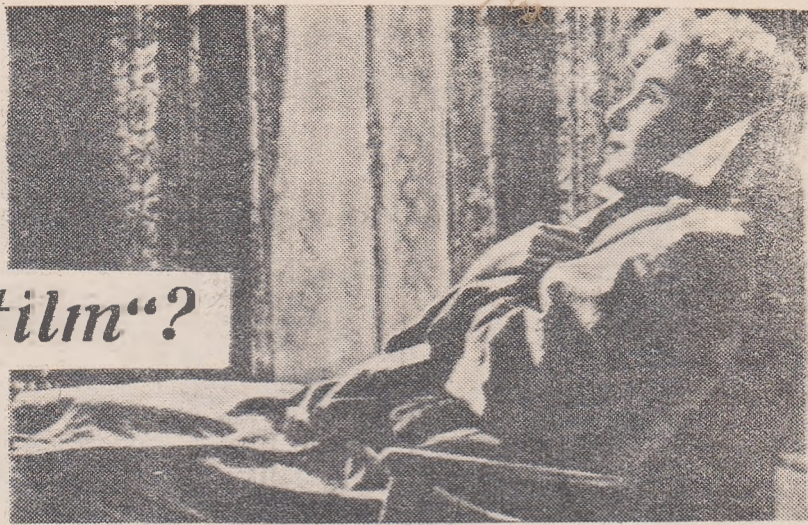
Cea mai remarcabilă este mica eroină Tosea. Veselă, poznașă, ea are profundul sentiment al propriei sale demnități, și convingerea că munca pe care o face, chiar dacă nu este cea mai însemnată, trebuie făcută cu pricepere, cu dragoste. Chiar și în momentele de tristete, Tosea este ingenioasă și curajoasă. Când află despre rămășagul celor doi prieteni, ea îi înmânează lui Iliia căciula, rostind cu o sinceritate dezarmantă: „Vezi, ai și câștigat pariul!”.

Poate că în acel moment, micuța Tosea devine un om matur, cu toate că a doua zi, de ciudă, plînge amarnic, copilărește.

Fără îndoială că meritul inițial al creării acestui personaj aparține sursei literare — scenariul scris de Boris Bednii. Dar farmecul deosebit al Tosei se datorește talentului actriței Nadia Rumeanțeva.

Ce se turnează la

„Belarusfilm”?

Rufina Niiontova în filmul bielorus „Ziua cînd împlinești treizeci de ani”.

Ce caracterizează producțiile aflate actualmente în lucru la studioul „Belarusfilm” din Minsk? În primul rînd o mare varietate tematică. Iată de pildă filmul „Ultima pîine” (regizor B. Stepanov, scenarist V. Trunin), în care este vorba despre lucrătorii din agricultură. Un prilej de a dezbate probleme importante ce-i preocupă pe contemporanii noștri. Alexei, Dimka, Irina sînt tineri muncitori dintr-un sovhoz, oameni activi, cinștiți, modești, simpatici. Creatorii filmului și-au propus să vorbească spectatorilor pe un ton convingător, în cuvinte simple, despre atitudinea față de muncă și viață, despre lupta împotriva indiferenței, neîncrederii.

Un film despre muncă este și „Trei stropi din apa mării”, al cărui scenariu a fost scris de B. Rițarev și V. Sadcikov. Cele trei nuvele din care e alcătuit filmul relatează diverse întâmplări din activitatea muncitorilor de la o uzină de automobile. Întîmplări obișnuite, dar caracteristice, din care se poate desprinde atenția și grija care se acordă fiecărui muncitor, necazurilor și bucuriilor sale.

„Comedia păpușilor” este o peliculă cu un subiect complet diferit. După cum arată și titlul, este un basm, dar un basm mai deosebit, despre oameni adevărați și oameni de nimic. Cine a săvîrșit fapte necinstite, a fost nepăsător și rău s-a prefăcut în păpușă. Filmul înfățișează câteva din peripecțiile acestor păpuși. Regizorul V. Bicikov combină jocul actorilor cu desene animate.

Într-un stadiu mai avansat se află transpunerea pentru ecran a romanului „Strada mezinului” de

Lev Kassil și M. Poleanovski. Regia aparține lui L. Golub, autor al multor filme pentru copii. În general, copiii au fost eroii multor producții ale studioului din Minsk.

Zilele acestea părăsește sala de montaj a studioului noul film „Ziua cînd împlinești treizeci de ani”, lucrarea de diplomă a tînărului regizor V. Vinogradov. Rolul principal e interpretat de Rufina Niiontova. Este povestea unei pictorițe talentate, Svetlana, o femeie energică care s-a despărțit de soțul ei pentru că îi cerea să-și consacre viața numai căminului și treburilor gospodărești. Au trecut anii, Svetlana a muncit, și-a crescut copilul și a cunoscut o nouă iubire. Ea constată însă foarte curînd că e gata să devină tot atât de egoistă în dragoste ca și primul ei bărbat... Tînărul regizor al filmului a și început pregătirile pentru o nouă peliculă. El intenționează să facă un film despre comsolista Vera Horujaia, vestita eroină a poporului bielorus. Scenariul filmului este redactat de scriitorul Oles Kucear. Alți scriitori bieloruși lucrează și ei pentru studioul „Belarusfilm”. Dramaturgul A. Makaenok adaptează pentru film comedia sa „Levoniha pe orbită”, iar I. Șamiakin scrie scenariul „Krința”.

Reflector

Redacția revistei „Iskusstvo kino” a organizat o discuție despre filmul contemporan de desene animate. La discuție au fost invitați scenariști ce lucrează pentru acest gen cinematografic, cunoscuți regizori sovietici ai desenului animat, compozitori, critici cinematografici precum și regizorul Serghei Iukevici, care utilizează desenul animat — alături de actori — la ecranizarea piesei „Baia” de Maiakovski. Discuția a relevat îndeosebi necesitatea utilizării mai frecvente a desenului animat în realizarea unor pamflete și comedii cinematografice, precum și necesitatea de a se apela la cele mai valoroase condeie pentru redactarea scenariilor.

Într-un articol publicat în „Sovetski ekran”, Vera Marețkaia își împărtășește impresiile despre noul ei rol în filmul ucrainean „Printre oameni buni”: „Mă bucură întotdeauna cînd am prilejul să interpretez rolul unei femei contemporane. În noua producție a studioului „Dovjenko”, o întruchiez pe Mihailina, o țărancă huțulă. În timpul ocupației hitleriste, Mihailina își părăsește satul. Pe drum întâlnește o fetiță care s-a rătăcit de ai ei și își asumă greaua răspundere de a-i purta de grijă. Anii trec și într-o zi, apare mama adevărată a fetiței. Mihailina e nevoită să-i dea copilul de care se atasase foarte mult. Mă atrage

la acest rol bunătatea eroinei, abnegația ei, sentimentul solidarității în fața suferinței comune”.

Documentaristul sovietic Roman Karmen și operatorul V. Kiselev, autorii filmului „Insula în flăcări”, consacrat revelației cubane, au întreprins o a doua călătorie de lucru în această țară, de unde s-au întors cu un bogat material faptic pe care l-au utilizat în noul documentar „Lampa albastră”. Lămpile albastre, la lumina cărora oameni de toate vîrstele deprindeau slovele, sînt un simbol al bătăliei desfășurate anul trecut de eroicul popor cuban pentru lichidarea analfabetismului și a ignoranței.

Televiziunea sovietică a organizat nu de mult un concurs intitulat „Cel mai bun film al cineamatorilor”. Din numeroasele filme prezentate, majoritatea sînt cronici ale vieții unor întreprindere și instituții, filme turistice și sportive. De o deosebită apreciere s-au bucurat filmele „În rîndurile partidului”, realizat în studioul de cineamatori al uzinei „Ordjonikidze” din Podolsk (avînd ca erou pe strungarul M. Zaharov, unul dintre fruntașii întreprinderii), „Taina viorii Stradivarius”, consacrat mesterului constructor de viori din R.S.S. Estonă, Martin Zemitas, „Puiul de soim”, o ecranizare a nuvelei lui Vilis Latis s.a. Premiul I a fost acordat inginerului R. Iustinov din Iaroslavl pentru filmul „Entuziaștii”, ce înfățișează eroismul și înaltul umanism al tineretului sovietic.

O nouă comedie a lui Iuri Ciuliukin

să joace un om cu desăvîrșire fericit. Cum să fii divers și multilateral, cînd însăși eroina spune despre sine: „Cu ce sînt eu vinovată, fetelor, dacă mie și lui Sașa ne merge așa de bine? Ni se va repartiza o cameră, ne vom căsători...” Dar dragostea de viață a Katiei — Ovcinnikova, e atât de contagioasă, ea e atât de bună și de sincer fericită, încît îi câștigă îndată încrederea.

E îmbucurător faptul că, și în cel de-al doilea film al său, regizorul Iuri Ciuliukin și-a îndreptat atenția spre înfățișarea vieții tîneretului contemporan, spre munca, năzuințele și gîndurile sale.

L. Voitolovskaia

**Mă interesează viața
poporului român**

Am 20 de ani și lucrez ca educatoare la o școală-internat. Totodată, urmez prin corespondență Institutul pedagogic, secția geografie. Citesc cu regularitate revista „Narodnaia Ruminia”, din paginile căreia am aflat multe lucruri interesante despre poporul român, despre viața economică și culturală din țara dv. Cred că o să-mi pot îmbogăți cunoștințele dacă o să corespundez cu un coleg din România.

SOFIA KATAEVA
Celiabinsk — 32, ul. Gorkovo 26—77.

Doresc să vizitez România

Doresc foarte mult să vizitez România și să am prieteni în țara dv. Lucrez ca electromontor într-o uzină și în același timp sint elevă în clasa X-a la o școală pentru tineretul muncitor. Aș vrea să corespundez cu tineri din România.

ALLA SKRILEVA
Murmanskaia obl., Ter-ski raion, pos. Lesnoi, ul. Dzerjinskaia 4

Sint tehnician constructor

Am 21 de ani și sint tehnician constructor. Urmez în același timp cursurile Institutului de construcții „V.V. Kuibișev” din Novosibirsk. Mă pasionează literatura, arta și sportul, pe care-l practic din copilărie. Aș dori să port corespondență, în limba rusă, cu o studentă din țara dv.

L. DERBIȘEV
Novosibirsk — 99
ul. Potaninskaia 28—30, kv. 6

**Doresc să corespundez
cu o elevă**

Sint elevă în clasa 7-a și aș dori mult să corespundez cu o colegă sau un coleg din România.

GALINA BAKAEVA
Ufa 46, ul. Konstituții 4, kv. 8

Mă pasionează filatelia

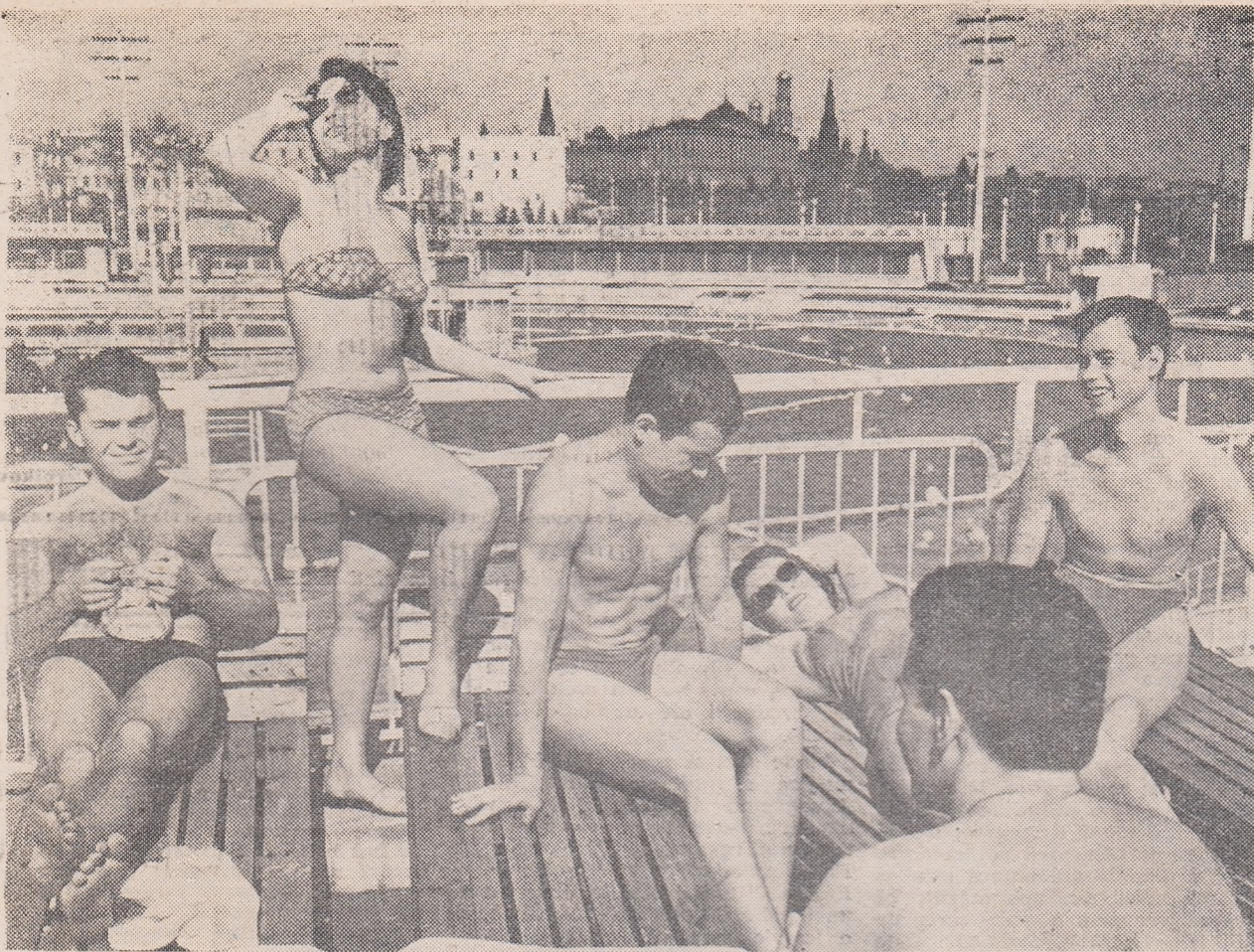
Sint un filatelist pasionat. Dispun de timbre din întreaga lume. Aș dori mult să fac schimb de mărci poștale cu un colecționar din România.

BORIS BOJENOV
Celiabinsk, 7, A/I 150

Studenti, să corespundăm!

Vă scrie o studentă din îndepărtatul oraș siberian Krasnoiarsk. Acum citva timp am făcut o călătorie în Bulgaria. În București, trenul nostru n-a stat decît o oră așa că n-am putut vedea nimic, deși doream mult să vă cunoaștem țara. Aș vrea să corespundez cu o colegă din R.P.R. pentru a afla cit mai multe despre țara dv.

NADEA TRIFONOVA
Krasnoiarsk, ul. Lenina 119, kv. 77.

+ 25 de grade la Moscova!... În jurul bazinului „Moskva” se și face plajă.

A. R. L. U. S.

Craiova

La Casa prieteniei romino-sovietice din Craiova a avut loc o manifestare dedicată prieteniei dintre colectivul Școlii de meserii din orașul Craiova și elevii și cadrele didactice ale școlii de meserii nr. 5 din Minsk. În afară de cei aproape 400 de elevi, au ținut să participe la această manifestare tinerească și oameni ai muncii din oraș. În cadrul manifestării a fost prezentat rolul școlii sovietice în pregătirea unor cadre cu o înaltă calificare pentru toate ramurile economiei, științei și culturii, cadre necesare îndeplinirii programului construcției comuniste.

Tov. Ștefan Georgescu, secretarul comitetului U.T.M. al școlii, a dat citire unei scrisori adresate școlii de meserii nr. 5 din Minsk, în care se relevă condițiile create de regimul nostru democrat-popular pentru ca elevii școlii să poată căpăta o pregătire multilaterală. În încheierea scrisorii, elevii din Craiova roagă pe colegii lor din Minsk să le împărtășească din experiența lor în activitatea de pregătire profesională și de cultură generală, în organizarea timpului liber. A urmat un frumos program prezentat de brigada artistică a școlii.

M. SANDULESCU
Correspondent

A.R.L.U.S. la Casa pionierilor din localitate. Cu acest prilej pionierii au putut afla o serie de date interesante despre îndeplinirile grandioase ale științei sovietice în domeniul cosmonauticii, despre primele zboruri cosmice ale lui Iuri Gagarin și Gherman Titov, despre perspectivele zborurilor în Lună și spre alte planete.

Printre pionierii orașului Caransebeș se află mulți pasionați ai problemelor cosmonauticii. Ei au adresat conducerii Casei pionierilor cererea de a organiza, pe lângă cercurile existente, și un cerc al micilor cosmonauți.

N. PIRVU
Correspondent

Arad

Consiliul orașenesc A.R.L.U.S. — Arad desfășoară o activitate bogată, urmărită cu interes de oamenii muncii din oraș. Printre ultimele realizări ale acestui Consiliu orașenesc se numără noua expoziție de stradă de pe bulevardul Republicii nr. 78, care poartă titlul „Din viața cotidiană a oamenilor sovietici”. Această expoziție este alcătuită din opt panouri mari care cuprind peste 80 de fotografii și grafice însoțite de texte explicative. Din prima zi de la amenajare ex-

poziția se bucură de un mare interes, în fața ei oprindu-se în permanență zeci și zeci de trecători.

PAVEL FLORIAN
Muncitor la fabrica de mobilă „Gh. Doja”-Arad

Onești

La Casa de cultură din Onești s-a desfășurat o consfătuire cu președinții comisiilor A.R.L.U.S. din întreprinderile și instituțiile orașului.

Scopul organizării acestei consfătuiri de către Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-Onești a fost de a oferi prilejul celor mai active comisii A.R.L.U.S. din oraș să-și împărtășească experiența în activitatea de popularizare a actualității sovietice. Astfel, președinții comisiilor de la combinatul chimic-Borzești, combinatul de cauciuc sintetic din Onești și șantierul nr. 3 de construcții din Onești au prezentat scurte referate despre metodele și formele folosite în activitatea lor. Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-Onești a prezentat un coreferat prin care a analizat activitatea comisiilor din oraș și le-a dat indicații pentru munca în perioada următoare.

La consfătuire, care a prilejuit un rodnic schimb de experiență, au luat parte ca invitați președintele și secretarul Consiliului orașenesc A.R.L.U.S.-Roman.

VASILE IONESI
Correspondent

Piatra Neamț

Peste 350 de spectatori au asistat recent, în sala cinematografului „Progresul” din Piatra Neamț, la concursul „Cine știe ciștigă” pe tema „Constructorii comunismului — cuceritorii Cosmosului”. Au concurat muncitori, ingineri și tehnicieni de la întreprinderea „Reconstrucția” din localitate. Demonstrând o serioasă pregătire, maestrul Valentin Chele a obținut premiul I (un aparat de fotografiat), urmat de tov. Gh. Cușliu și Ion Mihai.

I. BERENSTEIN
Correspondent

Caransebeș

Numeroși pionieri din Caransebeș au asistat recent la o manifestare organizată de Consiliul orașenesc

ANA MORARU-Vaslui: NIC. PANDELE — comuna Cioflăceni, raionul Răcari: Pentru rezultatele concursului organizat de Radio-Moscova adresați-vă Comitetului de Radio-televiziune, str. Al. Popov nr. 62, București.

P. VASILIU-Timișoara: Nu cunoaștem adresa cerută de dv. Vă sfătuim să scrieți Asociației de prietenie sovieto-romine — Obščestvo sovetско rumînskoî družbî, ulița Kalinina 14, Moscova, care vă va pune la dispoziție adresele dorite.

PAVEL FLORIAN-Arad; I. BERENSTEIN — Piatra Neamț: Vă mulțumim pentru informațiile trimi-

se în legătură cu activitatea consiliilor orașenești A.R.L.U.S. Arad și Piatra Neamț.

VASILICA PIELEANU-București: 1) Iată adresa unui tinăr din R.S.S. Moldovenească: Ion Ursu, gorod Kișinev, ulița Frunze, 104, Moldavskaia S.S.R.; 2) Lui Vadim Medvedev îi puteți trimite scrisoarea la Casa cinematografică din Moscova (Dom kino, ulița Vorovskovo 33, Moskva G — 69).

PETRE COVLESCU-Pioiești: Vă transmitem adresa unui elev sovietic în vîrstă de 16 ani: Valeri Novikov, Kalininskaia oblasti, gorod Konakov ulița Oktiabrskaja, dom 10.

Ambele adrese trebuie scrise atît în limba rusă cit și în limba romînă.

ASIA BEETEMIR-București: 1) S-ar putea să fi plecat în altă localitate; 2) Vă comunicăm adresa unei tinere din Voronej: Valentina Ovcinnikova, gorod Voronej st. Maslovka, Voronejskii p/s otd. N. 1, dom 8, kv. 2.

DOMNIȚA MACHETIU-Timișoara: 1) Mihail Ulianov nu este numai actor de cinema ci și unul din cei mai populari actori ai teatrului Vahtangov din Moscova (în „Poveste dia Irkuțk”, de pildă, interpretează rolul lui Serghei). Îi puteți scrie deci la teatrul. 2) Adresa unei tinere

din Leningrad: Ekaterina Volodenkova, gorod Leningrad, K-64, Politehniceskaia 3, dacea 10. kv. 1.

PEICI DUȘAN-Găești: Nu avem posibilitatea să rezolvăm problema ce vă interesează. Vă sfătuim să vă adresați revistei „Viața militară”, București, calea 13 Septembrie nr. 18, raionul Lenin.

OLGA KOCZE-Oradea: Scrieți-i pe adresa studioului „Mosfilm” (Kinostudia „Mosfilm”, Moskva), unde a fost realizat filmul.

ELISABETA DOGARU-Brăila: Întrebările pe care ni le puneți nu se încadrează în specificul revistei noastre.

POȘTA REDACȚIEI

• UMOR • UMOR • UMOR •

Fără cuvinte
Desen de S. Alexandrov

După recital
Desen de V. Cijikov

O pană care nu deranjează pe pietoni
Desen de R. Ovivian

Actorii își iau salariul
Desen de I. Ciumakov

— Am invitat la masă un prieten,
înghișitor de săbii.
Desen de V. Cernikov

bomboane fondante
CIOCOLATĂ Mokka CU LAPTE
ciocolată amăruie
coramele cu lapte
Drageuri DE CIOCOLATĂ CU VANILIE ȘI ALUNE

Consumați
PRODUSELE ZAHAROASE DEZROBIREA
Sint delicioase

Dezrobirea BRASOV

Sănătate și bună dispoziție:
ape minerale naturale

Se găsesc de vânzare la centrele de cură, cooperative alimentare și restaurante.

Un pahar de apă minerală, un izvor de sănătate

O masă consistentă și hrănitoare
puteti prepara din gama variată de

PASTE FAINOASE

★ macaroane, spaghete, tăitei, fidea și mărunțișuri

SE PREPARĂ USOR ȘI REPEDE ÎN ORICE GOSPODĂRIE

Consumați variatele sortimente de **Biscuți**

"EUGENIA" cu cremă de cacao,
"VICTORIA", "SPORT",
"PETIT-BEURRE", "EXTRA",
"CIȘMIGIU", "BUGUREȘTI",
"APERITIV" ETC.

AU MARE VALOARE NUTRITIVĂ ȘI SÎNT RECOMANDATE PENTRU TOATE VÎRȘTELE

Consumați **PREPARATELE DE CARNE** și **SEMICONSERVELE DE PEȘTE**
PREPARATE DE I.I.S.

Avintul BUCUREȘTI

Să înceteze cursa spre moarte!

La propunerile Uniunii Sovietice îndreptate spre înfrângerea păcii și securității popoarelor, cercurile conducătoare americane au răspuns cu ciupercile atomice aducătoare de moarte de pe insula Christmas. În total vor avea loc douăzeci și cinci de explozii. Ordinul președintelui Kennedy este adus la îndeplinire.

Inimile a milioane de oameni clocotesc de indignare. Toate cerințele și propunerile popoarelor iubitoare de pace au fost respinse în mod grosolan. Interesele omenirii sînt jertfite de dragul intereselor egoiste, nesățioase ale unui pumn de miliardari cărora strălucirea aurului le-a luat mințile. Norii aducători de moarte au întunecat orizontul deasupra Oceanului Pacific tocmai în momentul cînd la Geneva se duc tratative în vederea dezarmării.

Se știe că securitatea Statelor Unite nu este amenințată de nimeni. Uniunea Sovietică s-a arătat dispusă să încheie imediat un acord de dezarmare generală și totală, și să-l traducă în viață, în cel mai scurt timp. Țara care propune transformarea săbiilor în brăzdare de plug nu poate avea intenții agresive. Planul sovietic de dezarmare generală și totală a fost întimpinat pretutindeni cu căldură. Nu întimplător acest plan a stat la baza lucrărilor Comitetului celor 18. Cu el n-au fost de acord numai monopolistii care cîștigă miliarde de pe urma cursei înarmărilor. Cercurile conducătoare din S.U.A. au pornit pe calea sabotării tuturor propunerilor care răspund intereselor păcii.

Uniunea Sovietică consideră că încă acum, fără a mai aștepta încheierea unui acord de dezarmare

generală și totală, se poate pune capăt experiențelor cu arma atomică. Ce împiedică obținerea unui acord în această problemă? În prezent este limpede pentru oricine că mijloacele științifice aflate la dispoziție permit detectarea exploziilor nucleare, inclusiv a celor subterane. Iată de ce guvernul sovietic propune stabilirea unui control asupra încetării experiențelor nucleare cu ajutorul sistemelor naționale de detectare. Eficiența unui asemenea sistem este confirmată de marii oameni de știință din absolut toate țările. Această idee a fost sprijinită în propunerea comună a statelor neutre care fac parte din Comitetul celor 18.

Numai Washingtonul persistă cu încăpăținare în părerea sa. El vrea să transforme controlul într-un spionaj fățiș, ceea ce constituie o parte integrantă a pregătirii unei agresiuni. Iată de ce, trimițându-și delegații la Geneva, Statele Unite au desfășurat totodată vaste pregătiri în vederea unor experiențe atomice.

Popoarele sînt indignate. Reacția nucleară din Oceanul Pacific a stîrnit „o reacție plină de minie în întreaga lume”, scrie ziarul grec „Etnos”. Ambasadele americane din toate țările sînt asaltate de demonstrații indignați, care iau atitudine împotriva acestor explozii. Numeroși oameni politici și fruntași ai vieții publice au și protestat vehement. La 26 aprilie, guvernul japonez a remis guvernului S.U.A. o notă verbală în care protestează împotriva reluării de către Statele Unite a experiențelor nucleare în Oceanul Pacific.

Poziția opiniei publice internaționale este exprimată elocvent de comentariile apărute în ultimele

— Sînt de acord să discutăm asupra inspecției și controlului, dar trebuie mai întîi să-mi tumnez „gara”...
Desen de K. Orv

zile în presă. „O crimă împotriva omenirii”, astfel își intitulează articolul redacțional ziarul olandez „De Waarheid”. La rîndul său, ziarul finlandez „Kansan Uutiset” subliniază că hotărîrea S.U.A. constituie „o dovadă a atitudinii de nepăsare față de voința opiniei publice mondiale și de viitorul omenirii...” După cum se vede, impresia că țările N.A.T.O. nu doresc în mod serios dezarmarea devine pe zi ce trece o convingere tot mai fermă.

Așadar, popoarele iubitoare de pace le-a fost aruncată o provocare. În această situație, Uniunea Sovietică trebuie să se îngrijească de securitatea ei și de viitorul tuturor celor cărora le e scumpă pacea. Se știe că Uniunea Sovietică a efectuat experiențe nucleare mai puține atît ca număr cît și ca forță a încărcăturii decît Statele Unite și Anglia. De aceea, U.R.S.S. va fi obligată să adopte măsuri corespunzătoare. Este limpede pentru oricine că noua serie de experiențe americane va duce la ascuțirea continuă a încordării internaționale.

Înfierîndu-i pe maniacii atomici de la Pentagon și Wall-Street popoarele își sporesc vigilența. Crește și se întărește rîndurile uriașei armate de luptători pentru pace. „Aceste experiențe — a declarat Norman Thomas, lider al partidului socialist din S.U.A. — trebuie să-i ridice pe toți oamenii din lume, cărora le e scumpă viața, la luptă neobosită pentru a se pune capăt acestei curse nebunești spre moarte”.

„Să înceteze cursa spre moarte”, „Să fie interzise pentru totdeauna experiențele nucleare” — iată platforma acțiunilor comune întreprinse de oameni de diferite concepții politice. Marca amplexare pe care au luat-o protestele stîrnite de experiențele nucleare americane constituie încă o dovadă că forțele păcii sînt astăzi de neînvinș, că ele pot să țină în friu pe militaristii care agită bomba atomică.

E. Șuliușkin

Planeta noastră — Pămîntul

Cifrele sînt mai concise decît cuvintele. Mai concise și mai elocvente. Nu întimplător le folosesc economiștii și sociologii. Cifrele vorbesc despre oameni, despre munca și viața lor, ne arată căile pe care pășește astăzi omenirea. Mai jos dăm cuvîntul statisticilor demografice, cifrelor care vorbesc despre populația Pămîntului.

În decembrie 1960, ziarele au anunțat solemn că s-a născut omul nr. 3.000.000.000.

Cine era acest prunc a cărui apariție pe lume a stîrnit atîta entuziasm? Rus, american, locuitor al Rhodesiei de sud sau al Insulelor Azore? Nu se știe. Se știe numai că noul născut era un fiu al planetei noastre.

Conform datelor oficiale, în 1961 populația globului număra 3.017.000.000 de oameni.

În ultimii 300 de ani, populația globului a crescut de cinci ori. Ceea ce-i face pe malthusianiștii să exclame: „Ce multă lume! N-o să-i ajungă hrana!...” Asemenea afirmații nu rezistă criticii. Economistul vest-german F. Baade o calculat că în anul 2.000 omenirea va putea dispune de suficiente resurse alimentare pentru a hrăni 30—38 miliarde de oameni.

În 1961, țările socialiste aveau 1.072.000.000 de locuitori sau 35,5 la sută din întreaga omenire.

Dar cum este repartizat restul populației de pe planeta noastră?

635 de milioane de oameni (21 la sută din omenire) locuiesc în țări capitaliste cu un nivel înalt și mediu de dezvoltare a industriei.

1.234.000.000 (40,9 la sută) — în țările cu o economie slab dezvoltată. Iar 76.000.000 se află și acum sub jugul colonialismului.

În 1960, în U.R.S.S. natalitatea a fost de aproximativ 25 de copii la 1000 de locuitori iar mortalitatea de 7,1 (cea mai scăzută din lume). Du-

rata medie a vieții oamenilor sovietici este de 69 de ani.

În țările capitaliste dezvoltate, durata medie a vieții este de aproximativ 65 ani, coeficientul natalității între 15—25, iar al mortalității de aproximativ 10.

Dar care este situația în țările slab dezvoltate? Ce le-a adus „misjunea civilizatoare” a imperialismului? Durata medie a vieții: 30—35 de ani, coeficientul de natalitate: 40—50 la mie de locuitori, iar cel de mortalitate: 25—30.

În prezent, aproximativ 400 de milioane de oameni locuiesc în marile orașe ale lumii (cu 100.000 de locuitori și mai mult). În 79 de orașe ale lumii populația depășește un milion de locuitori: 23 dintre ele se află în Europa, 38 în Asia, 13 în America, 3 în Africa și 2 în Australia. În R.P. Chineză există 14 „orașe milionare”, în Japonia 6, în S.U.A. 5 și în U.R.S.S. tot 5.

Iată opt din cele mai mari orașe ale lumii: New York, Tokio, Londra, Șanghai, Moscova, Paris, Bombay, Calcutta.

Jumătate din populația Uniunii Sovietice locuiește în orașe.

Acum cinci ani, în Africa revenea un medic la 9055 de locuitori, în America de nord, unul la 902 locuitori, în America de sud, unul la 2507, în Asia, unul la 11.493, în Europa, unul la 931, în Australia și Oceania, unul la 1145.

În 1960, în U.R.S.S., revenea un

medic la 538 de locuitori iar în S.U.A. unul la 750 de locuitori.

Conform datelor O.N.U. din 1955, procentul știutorilor de carte era în U.R.S.S. de 93,5 la sută, în Europa de nord și occidentală și în America de

nord — de peste 95 la sută, în Europa de sud — 80 la sută, iar în Africa și Asia de sud-vest — de aproximativ 20 la sută.

(După „Nedelea”)

